

Warszawa, 20 marca 2024 r.

Grupa Posłów
na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Wstępny wniosek
o pociągnięcie pana Adama Glapińskiego
do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu

Działając na podstawie na podstawie art. 198 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 1 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 762 ze zm.), my, niżej podpisani posłowie na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, wnosimy o pociągnięcie pana Adama Glapińskiego, urodzonego 9 kwietnia 1950 r. w Warszawie, obywatelstwa polskiego, zajmującego od 21 czerwca 2016 r. stanowisko Prezesa Narodowego Banku Polskiego, do odpowiedzialności konstytucyjnej przed Trybunałem Stanu.

Zarzucamy mu, że w związku z zajmowanym stanowiskiem lub w zakresie swojego urzędowania dopuścił się naruszenia Konstytucji RP i ustaw, w ten sposób, że:

- 1) w latach 2020-2021 działając wspólnie i w porozumieniu z przedstawicielami Rady Ministrów, przedstawicielami Polskiego Funduszu Rozwoju S.A., przedstawicielami Banku Gospodarstwa Krajowego oraz przedstawicielami niektórych banków komercyjnych, inicjował i uczestniczył w podejmowaniu przez Zarząd Narodowego Banku Polskiego oraz w wykonaniu decyzji o skupie skarbowych papierów wartościowych (obligacji) Skarbu Państwa oraz

nieskarbowych papierów wartościowych (obligacji) gwarantowanych przez Skarb Państwa emitowanych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. i Bank Gospodarstwa Krajowego, przez to zapewniał pośrednie finansowanie przez Narodowy Bank Polski deficytu budżetowego w łącznej kwocie co najmniej 144 miliardów złotych, co stanowiło naruszenie art. 220 ust. 2 Konstytucji RP oraz art. 3 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim¹;

- 2) działania opisane w pkt. 1 realizował bez należytego upoważnienia od Rady Polityki Pieniężnej, co stanowiło naruszenie art. 12 ust. 2 pkt 6 ustawy o NBP;
- 3) w grudniu 2020 r. oraz w marcu 2022 r. podejmował interwencje walutowe bez należytego upoważnienia od Zarządu NBP, a ponadto co najmniej część z nich miała na celu osłabienie wartości polskiej waluty, co stanowiło naruszenie art. 17 ust. 1 oraz art. 17 ust. 3 pkt 2 ustawy o NBP w zw. z art. 7 Konstytucji RP oraz naruszenie art. 227 ust. 1 zd. trzecie Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 ustawy o NBP;
- 4) w latach 2021 i 2023 inicjował, akceptował i realizował działania sprzeczne z ustalonymi założeniami polityki pieniężnej, o których mowa w art. 227 ust. 6 Konstytucji RP, w szczególności poprzez prowadzenie w 2021 r. skupu aktywów w warunkach rosnącej inflacji, zaś w 2023 r. poprzez obniżenie stóp procentowych NBP bezpośrednio związane z kampanią wyborczą, doprowadzając w ten sposób do osłabienia wartości polskiego pieniądza, co stanowiło naruszenie art. 227 ust. 1 Konstytucji RP;
- 5) utrudniał niektórym członkom Rady Polityki Pieniężnej oraz niektórym członkom Zarządu NBP wykonywanie obowiązków konstytucyjnych i ustawowych, odmawiając im dostępu do wytworzonych w NBP dokumentów, m.in. do protokołów z posiedzeń RPP, bezprawnie usuwając lub nie zamieszczając w treści protokołów wypowiedzi niektórych członków RPP i Zarządu, a także zaniechując przedstawienia członkom Rady ostatecznej wersji protokołu przed jego przyjęciem, co stanowiło naruszenie art. 12 ust. 2 i 3, art. 16 oraz art. 17 ust. 1 ustawy o NBP w zw. z art. 7 Konstytucji RP;
- 6) 23 sierpnia 2023 r., jako reprezentant NBP, uchybił obowiązkowi współdziałania z Ministrem Finansów przy opracowywaniu planów finansowych państwa w ten

---

¹ Tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 2025, zwana dalej: „ustawa o NBP”.

sposób, że wprowadził Ministra Finansów w błąd przy opracowywaniu projektu ustawy budżetowej na 2024 r. poprzez bezpodstawne udzielenie pisemnej informacji o prognozowanej wpłacie do budżetu z zysku Narodowego Banku Polskiego za 2023 r. w wysokości 6 miliardów zł w sytuacji, gdy według aktualnych na ten dzień danych i prognoz, NBP miał ponieść stratę w wysokości co najmniej 17 mld zł, co stanowiło naruszenie art. 21 pkt 2 ustawy o NBP;

- 7) zaakceptował i wykonywał uchwałę nr 14/2019 Zarządu NBP z dnia 28 czerwca 2019 r. oraz zmieniającą ją uchwałę nr 36/2019 Zarządu NBP z dnia 4 listopada 2019 r., kreujące niezgodny z przepisami ustaw mechanizm automatycznego naliczania i wypłacania jemu samemu w każdym roku kalendarzowym czterech nagród kwartalnych, w wysokości nieuzależnionej od stopnia zaangażowania Prezesa NBP w realizację zadań określonych w ustawie o NBP oraz od wyników osiągniętych przez NBP, czyniąc je w istocie stałym składnikiem jego wynagrodzenia, co stanowiło naruszenie art. 66 ust. 3 ustawy o NBP oraz art. 3 ust. 1 ustawy z 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe²;
- 8) uchybił nakazowi apolityczności prezesa NBP oraz zakazowi prowadzenia działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością jego urzędu, co stanowiło naruszenie art. 227 ust. 4 Konstytucji RP w ten sposób, że publicznie angażował się w agitację, także w ramach kampanii wyborczej, na rzecz partii politycznej Prawo i Sprawiedliwość oraz popieranego przez nią rządu, a przeciwko partii politycznej Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej, udzielając wywiadów chwalebnych Radę Ministrów, której Prezesem był Mateusz Morawiecki, a zarazem ostrzegających przed ewentualnymi rządami Donalda Tuska oraz co najmniej dwukrotnie biorąc udział w zebraniach kierownictwa partii politycznej Prawo i Sprawiedliwość, a także realizując politykę kadrową tej partii politycznej poprzez zatrudnianie jej działaczy w Narodowym Banku Polskim.

---

² Tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 624.

W dalszym postępowaniu przed organami Sejmu, stosownie do art. 6 ust. 5 ustawy o Trybunale Stanu, upoważnionym do występowania w naszym imieniu będzie poseł Zbigniew Konwiński.

UZASADNIENIE

Wyjaśnienie zakresu przedmiotowego wniosku

Niniejszy wniosek ogranicza się do postawienia zarzutów wyłącznie Adamowi Glapińskiemu, jako Prezesowi NBP, mimo że część z zarzuconych mu czynów została popełniona wspólnie i w porozumieniu z niektórymi członkami Zarządu oraz niektórymi członkami Rady Polityki Pieniężnej, choć w większości przypadków z inicjatywy Adama Glapińskiego. Prawo nie przewiduje jednak możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności konstytucyjnej innych niż Prezes NBP członków Zarządu NBP ani Rady Polityki Pieniężnej (*argumentum a contrario ex art. 1 ust. 1 ustawy o Trybunale Stanu*)³. Członkowie Zarządu NBP oraz członkowie Rady Polityki Pieniężnej, którzy popełnili przestępstwa w związku z zajmowanym stanowiskiem, mogą jednak podlegać odpowiedzialności karnej na zasadach ogólnych, tj. przed sądem powszechnym. Ocena zasadności postawienia zarzutów tym osobom nie należy jednak do wnioskodawców, ale do prokuratury.

Wyjaśnienie zakresu przedmiotowego wniosku

Przedmiotem niniejszego wniosku są wyłącznie delikty konstytucyjne, czyli czyny popełnione przez Adama Glapińskiego w zakresie urzędowania lub w związku z zajmowanym stanowiskiem Prezesa NBP, polegające na naruszeniu Konstytucji RP lub ustaw, które nie muszą wypełniać znamion przestępstw w rozumieniu Kodeksu karnego. Prawo nie przewiduje bowiem możliwości pociągnięcia Prezesa NBP do odpowiedzialności karnej przed Trybunałem Stanu (art. 1 ustawy o Trybunale Stanu). Odpowiedzialność karną przed Trybunałem Stanu mogą ponosić wyłącznie Prezydent RP oraz członkowie Rady Ministrów (art. 2 ustawy o Trybunale Stanu).

---

³ Zob. K. Grajewski, uw. 9 do art. 1, w: K. Grajewski, S. Steinborn (red.), *Ustawa o Trybunale Stanu. Komentarz*, Warszawa 2020.

Dopuszczalność złożenia Prezesa NBP z urzędu z punktu widzenia prawa Unii Europejskiej

Prawo Unii Europejskiej nakazuje wszystkim państwom członkowskim zapewnienie poszanowania niezależności banku centralnego (art. 7 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych w zw. z art. 131 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej). Jedną z najważniejszych gwarancji niezależności banku centralnego jest ochrona stabilności mandatu jego prezesa, powoływanego na prawnie określonej kadencji. Zgodnie z art. 14 ust. 2 Statutu ESBC prezes banku centralnego „może zostać zwolniony z urzędu wyłącznie wówczas, gdy nie spełnia już warunków koniecznych do wykonywania swych funkcji lub dopuścił się poważnego uchybienia”. Poważnym uchybieniem w rozumieniu art. 14 ust. 2 Statutu ESBC jest każdy zawiniony (umyślny lub nieumyślny) czyn wywołujący negatywne skutki dla interesów państwa, mogący przykładowo polegać na naruszeniu prawa krajowego, zarówno popełniony w zakresie urzędowania lub w związku z zajmowanym stanowiskiem, jak i popełniony niezależnie od piastowanego urzędu⁴.

W przekonaniu wnioskodawców, w przypadku Prezesa NBP Adama Glapińskiego zachodzi przypadek dopuszczenia się poważnych uchybień polegających na kwalifikowanym naruszeniu Konstytucji RP i ustaw, co szczegółowo zostanie opisane poniżej.

Ad 1. Działania ukierunkowane na pokrywanie deficytu budżetowego poprzez zaciąganie zobowiązania w centralnym banku państwa – naruszenie art. 220 ust. 2 Konstytucji RP

Zgodnie z art. 220 ust. 2 Konstytucji RP „[u]stawa budżetowa nie może przewidywać pokrywania deficytu budżetowego przez zaciąganie zobowiązania w centralnym banku państwa”. Literalne brzmienie cytowanego przepisu zabrania jedynie zaciągania zobowiązań względem banku centralnego w ustawie budżetowej.

---

⁴ Zob. szerzej P. Kucharski, *Odpowiedzialność konstytucyjna Prezesa NBP w świetle prawa UE*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2010, Nr 8, s. 20-23.

Dosłowna interpretacja tego przepisu prowadziłaby jednak do niedorzecznego wniosku *a contrario*, że można zaciągać zobowiązania w banku centralnym na podstawie każdej innej ustawy, byle nie budżetowej. Zgodnie z powszechnie uznawaną regułą *absurda sunt vitanda*, choć co do zasady wykładnia językowa ma pierwszeństwo przy ustalaniu treści normy, to należy od niej odstąpić w sytuacji, w których prowadzi ona do niedorzecznych lub trudnych do zaakceptowania rezultatów – wówczas należy odwołać się do pozajęzykowych metod wykładni⁵.

Od dawna więc w doktrynie prawa konstytucyjnego art. 220 ust. 2 Konstytucji RP jest interpretowany funkcjonalnie, to jest z uwzględnieniem celów, jakie ów przepis ma osiągnąć. Celem tego przepisu jest zapobieganie kreowaniu pustego pieniądza poprzez nieuzasadnione ekonomicznie działania sprzyjające potęgowaniu inflacji⁶, a także ochrona samodzielności i niezależności banku centralnego⁷. W konsekwencji w literaturze przedmiotu art. 220 ust. 2 Konstytucji RP jest rozumiany szeroko jako „zakaz finansowania deficytu przez bank centralny”⁸, „odcięcie rządu od możliwości pożyczania z banku centralnego”⁹, „zakaz zaciągania zobowiązań w centralnym banku państwa”¹⁰, „zakaz pokrywania deficytu budżetowego przez zaciąganie zobowiązań w centralnym banku państwa”¹¹, „zakaz angażowania NBP jako banku centralnego w charakterze wierzyciela Skarbu Państwa”¹².

---

⁵ L. Morawski, *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2010, s. 72-95 wraz z cytowaną tam literaturą i orzecznictwem; T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, *Wstęp do prawoznawstwa*, Warszawa 2018, s. 254-255. Zob. też O. Bogucki, *Wykładnia funkcjonalna w działalności najwyższych organów władzy sądowniczej*, Szczecin 2011, s. 284-286.

⁶ W. Sokolewicz, uw. 15 do art. 220, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2005, t. IV, s. 16.

⁷ L. Garlicki, *Polskie prawo konstytucyjne*, Warszawa 2020, s. 361.

⁸ T. Dębowska-Romanowska, L. Góral, uw. z nb. 27 do art. 220, w: M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87–243*, Legalis 2016.

⁹ H. Zięba-Załuca, *Rada Polityki Pieniężnej w systemie kontytucyjnym – trzy kadencje*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2014, Nr 10, s. 30.

¹⁰ P. Radziewicz, uw. 3 do art. 220, w: P. Tuleja (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, LEX 2023.

¹¹ M. Bartosiewicz, uw. 4 do art. 220, w: M. Haczowska (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, LEX 2014; W. Skrzydło, uw. do art. 220, W. Skrzydło, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, LEX 2013.

¹² W. Sokolewicz, uw. 15 do art. 220, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2005, t. IV, s. 16. Podobnie L. Garlicki, *Polskie prawo konstytucyjne*, Warszawa 2020, s. 361.

Zakaz z art. 220 ust. 2 Konstytucji RP odnosi się zatem nie tylko do ustawy budżetowej, ale do „wszelkich ustaw, a nawet działań faktycznych o takich skutkach”¹³. Innymi słowy, „[ż]adna ustawa, a co więcej – żaden akt prawny oraz żadna czynność faktyczna organu władzy publicznej nie może bez popadania w kolizję z art. 220 ust. 2 przewidywać wydatków finansowanych przez zaciągnięcie zobowiązania w NBP (...). Ustawodawca nie jest też uprawniony do określania zobowiązań w NBP, które miałyby pokrywać powstały w jakikolwiek sposób deficyt budżetowy”¹⁴. Niedopuszczalne jest nie tylko bezpośrednie udzielenie przez bank centralny kredytu Skarbowi Państwa na pokrycie deficytu w sensie formalnym (wyraźnie przewidzianego w ustawie budżetowej), ale także wszelkie formy pośredniego pokrywania deficytu w sensie materialnym (powstającego faktycznie w całym sektorze publicznym)¹⁵. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego uznaje się zakaz finansowania deficytu w jakiegokolwiek postaci za jeden z elementów niezależności NBP: „Niezależność finansowa polega na wykluczeniu możliwości wywierania finansowego nacisku na decyzje banku centralnego bądź wyeliminowaniu możliwości finansowania wydatków rządu (deficytu budżetowego) bezpośrednio lub pośrednio z kredytów banku centralnego”¹⁶.

W tym zakresie zakaz angażowania NBP w charakterze wierzyciela Skarbu Państwa koresponduje z konstytucyjnym zakazem wyprowadzania dochodów i wydatków na zadania publiczne poza budżet państwa (art. 219 ust. 1, 3 i 4 Konstytucji RP): „plany finansowe państwowych jednostek organizacyjnych i osób prawnych, które wykonują zadania publiczne państwa, muszą być powiązane materialnie, tzn. odprowadzaną nadwyżką lub przewidzianą kwotą dotacji z budżetem państwa – nie zaś funkcjonować obok budżetu i niejako równolegle, a zarazem konkurencyjnie wobec niego”¹⁷. Z art. 219 Konstytucji RP wynika wymóg, aby „inne państwowe

---

¹³ M. Zubik, *Prawo konstytucyjne współczesnej Polski*, Warszawa 2023, s. 375. Podobnie B. Banaszak, uw. 5 do art. 220, w: B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Legalis 2012.

¹⁴ W. Sokolewicz, uw. 15 do art. 220, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2005, t. IV, s. 18.

¹⁵ W. Sokolewicz, uw. 17 do art. 220, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2005, t. IV, s. 18.

¹⁶ Wyrok TK z 24 listopada 2003 r., K 26/03.

¹⁷ T. Dębowska-Romanowska, uw. 121 do art. 219, w: M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87–243*, Legalis 2016.

jednostki organizacyjne, a nawet państwowe osoby prawne tworzone dla wykonywania określonych konstytucyjnie i ustawowo zadań publicznych, działały na podstawie planów finansowych objętych ustawą budżetową”¹⁸. Zakazane jest zatem nie tylko finansowanie przez bank centralny deficytu ujętego formalnie w samej ustawie budżetowej, ale także współdziałanie banku centralnego w ukrywaniu i zaniżaniu rzeczywistego deficytu budżetowego poprzez wyprowadzanie dochodów i wydatków na zadanie publiczne z budżetu do państwowych jednostek organizacyjnych i państwowych osób prawnych z wyodrębnionymi planami finansowymi, np. państwowych funduszy takich jak Polski Fundusz Rozwoju S.A., czy państwowych banków jak w tym przypadku – Bank Gospodarstwa Krajowego.

Reasumując powyższe należy podkreślić, że z art. 220 ust. 2 Konstytucji RP wynika **generalny zakaz zaciągania przez Skarb Państwa zobowiązań w banku centralnym w celu finansowania deficytu budżetowego w jakiejkolwiek formie lub jakąkolwiek metodą, bezpośrednio lub pośrednio.**

Zakaz zaciągania zobowiązań w banku centralnym przez Skarb Państwa w celu finansowania deficytu budżetowego adresowany jest do wszystkich organów władzy publicznej: rządu, parlamentu, a także samego Narodowego Banku Polskiego¹⁹. Z art. 220 ust. 2 Konstytucji RP wynika zatem zakaz inicjowania przez Narodowy Bank Polski operacji prowadzących do finansowania deficytu, jak również nakaz odmowy współpracy z rządem i parlamentem w przypadku wystąpienia z żądaniem dofinansowania deficytu. W najnowszej literaturze przedmiotu wprost uznano mechanizm skupowania obligacji Skarbu Państwa przez NBP od banków komercyjnych za działanie *in fraudem legis* (w celu obejścia prawa) naruszające art. 220 ust. 2 Konstytucji RP²⁰.

---

¹⁸ *Ibidem*, uw. 129 do art. 219.

¹⁹ Por. C. Kosikowski, *Gospodarka i finanse publiczne w nowej Konstytucji*, „Państwo i Prawo” 1997, Nr 11-12, s. 159; M. Zubik, *Deficyt budżetowy. Uwagi na tle polskich doświadczeń ustrojowych*, w: *Prawo wyborcze Rzeczypospolitej Polskiej i problemy akcesji Polski do Unii Europejskiej*, red. A. Sylwestrzak, Olsztyn 2003, s. 37.

²⁰ K. Wygoda, *Finanse publiczne i rola ustrojowa banku centralnego* w: R. Balicki, M. Bernaczyk, O. Hałub-Kowalczyk, M. Jabłoński, S. Jarosz-Żukowska, M. Kłopocka-Jasińska, A. Ławniczak, M. Masternak-Kubiak, A. Śledzińska-Simon, J. Węgrzyn, K. Wygoda, *Konstytucja i prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2021, s. 504. Podobnie – jak się wydaje – M. Zubik, *Prawo konstytucyjne współczesnej Polski*, Warszawa 2023, s. 375.

W świetle ustawy o NBP zakup papierów dłużnych stanowił formę strukturalnej operacji otwartego rynku (SOOR), jednego z instrumentów polityki pieniężnej będących w dyspozycji Rady Polityki Pieniężnej oraz Zarządu NBP. Przeprowadzenie operacji otwartego rynku wymaga kooperacji trzech organów NBP, to jest:

- 1) uchwały Rady Polityki Pieniężnej ustalającej zasady przeprowadzenia SOOR (art. 12 ust. 2 pkt 6 ustawy o NBP);
- 2) uchwały Zarządu NBP realizującej (wdrażającej) uchwałę RPP (art. 17 ust. 3 pkt 1 ustawy o NBP);
- 3) koordynacji wykonania uchwały Zarządu NBP przez Prezesa NBP jako przewodniczącego tego organu i reprezentanta NBP w stosunkach zewnętrznych (art. 11 ust. 2, art. 17 ust. 2 w zw. z art. 17 ust. 4 pkt 4 ustawy o NBP).

19 marca 2020 r. NBP rozpoczął w ramach operacji otwartego rynku skup skarbowych papierów wartościowych i dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa. Niezależnie od niekonstytucyjności tej operacji, nie jest jasne, czy przeprowadzono je z zachowaniem wspomnianej procedury wymagającej kooperacji Prezesa NBP, Zarządu NBP i RPP. Prezes NBP działał w tym zakresie z naruszeniem art. 220 ust. 2 Konstytucji RP, ale dodatkowo ustalenia wymaga, czy z zachowaniem wyżej opisanej ustawowej procedury, czy też bez wymaganego przez ustawę o NBP upoważnienia od Rady Polityki Pieniężnej oraz od Zarządu NBP (co może być przedmiotem odrębnego zarzutu deliktu konstytucyjnego). Szczegóły przebiegu procesu decyzyjnego oraz zakres ewentualnego upoważnienia od Rady Polityki Pieniężnej (obradującej na posiedzeniu 17 marca 2020 r.) wymagają dokonania ustaleń przez Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej. Na posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej w dniu 8 kwietnia 2020 r. rozszerzono zakres skupowanych aktywów o dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa (chodziło o obligacje BGK i PFR)²¹.

---

²¹ Informacja po posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej w dniu 8 kwietnia 2020 r., NBP, Warszawa, 8 kwietnia 2020 r.

Bezsprzeczny jest natomiast sam fakt dokonania skupu przez NBP papierów dłużnych gwarantowanych przez Skarb Państwa oraz emitowanych bezpośrednio przez Skarb Państwa. Według dostępnych danych²², do listopada 2021 r. NBP przeprowadził 29 operacji SOOR, łącznie skupując papiery o wartości nominalnej 144,03 mld zł, z czego 82,1 mld zł obligacji rządowych i 61,9 mld zł obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa, w tym papiery emitowane przez BGK za 42,1 mld zł i PFR za 19,8 mld zł. Manewr NBP pomógł rządowi w sfinansowaniu programów antykryzysowych w czasie tzw. pandemii COVID-19, ale również innych wydatków nieznajdujących pokrycia w ustawie budżetowej. Sam Adam Glapiński deklarował ówczesnie publicznie gotowość do systematycznego skupu papierów dłużnych: „Będziemy skupować papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, gwarantowane przez Skarb Państwa tak długo i w takiej ilości, jak będzie to potrzebne na podstawie analizy rynku”²³.

---

²² *Płynność sektora bankowego Instrumenty polityki pieniężnej NBP Raport Roczny 2020*, NBP, Warszawa, 2021 r. oraz *Płynność sektora bankowego Instrumenty polityki pieniężnej NBP Raport Roczny 2021*, NBP, Warszawa, 2022 r.

²³ Cyt. za: *Prezes NBP: Bank centralny będzie skupował aktywa tak długo jak będzie potrzeba*, „Dziennik Gazeta Prawna” z 10 grudnia 2020 r., <https://finanse.gazetaprawna.pl/artykuly/1498673,prezes-nbp-glapiński-skup-aktywów.html> (dostęp: 24.02.2024).

Tablica 1. Skup obligacji przez NBP w 2020 r.

Nr	Data przetargu	Data rozliczenia	Nazwa papieru	Data zapadalności	Wartość nominalna przyjęta (mln zł)	Średnia rentowność (%)
1	19.03.2020	23.03.2020	PS0422	25.04.2022	1 472,04	1,05
	19.03.2020	23.03.2020	DS0725	25.07.2025	343,98	1,73
	19.03.2020	23.03.2020	DS1029	25.10.2029	680,03	1,97
	Suma				2 496,04	
2	23.03.2020	25.03.2020	PS0422	25.04.2022	5 538,69	1,00
	23.03.2020	25.03.2020	PS0424	25.04.2024	60,00	1,21
	23.03.2020	25.03.2020	DS0727	25.07.2027	20,00	1,81
	Suma				5 618,69	
3	26.03.2020	30.03.2020	PS0422	25.04.2022	248,34	0,82
	26.03.2020	30.03.2020	DS0725	25.07.2025	37,50	1,23
	26.03.2020	30.03.2020	DS0726	25.07.2026	5 032,64	1,44
	26.03.2020	30.03.2020	DS0727	25.07.2027	165,45	1,65
	26.03.2020	30.03.2020	WS0428	25.04.2028	200,00	1,77
	26.03.2020	30.03.2020	DS1029	25.10.2029	5 000,00	1,77
Suma				10 683,94		
4	16.04.2020	20.04.2020	OK0521	25.05.2021	50,00	0,50
	16.04.2020	20.04.2020	PS0422	25.04.2022	25,00	0,63
	16.04.2020	20.04.2020	OK0722	25.07.2022	500,00	0,65
	16.04.2020	20.04.2020	DS0725	25.07.2025	10 037,40	1,04
	16.04.2020	20.04.2020	WS0428	25.04.2028	5 042,00	1,38
	16.04.2020	20.04.2020	DS1029	25.10.2029	15 000,00	1,38
Suma				30 654,40		
5	29.04.2020	30.04.2020	PS0123	25.01.2023	200,00	0,59
	29.04.2020	30.04.2020	PFR0324	29.03.2024	3 690,00	1,40
	29.04.2020	30.04.2020	DS0726	25.07.2026	334,50	1,18
	29.04.2020	30.04.2020	FPC0427	27.04.2027	8 763,28	1,90
	29.04.2020	30.04.2020	WS0428	25.04.2028	194,95	1,42
Suma				13 182,73		
6	13.05.2020	15.05.2020	DS1023	25.10.2023	100,00	0,64
	13.05.2020	15.05.2020	PFR0324	29.03.2024	760,00	1,40
	13.05.2020	15.05.2020	PFR0325	31.03.2025	3 495,00	1,71
	13.05.2020	15.05.2020	FPC0427	27.04.2027	4 074,60	2,09
Suma				8 429,60		
7	27.05.2020	29.05.2020	PS0123	25.01.2023	50,00	0,58
	27.05.2020	29.05.2020	PFR0325	31.03.2025	1 011,00	1,71
	27.05.2020	29.05.2020	PFR0925	22.09.2025	5 278,00	1,68
	27.05.2020	29.05.2020	FPC0427	27.04.2027	7 999,20	1,92
Suma				14 338,20		
8	10.06.2020	12.06.2020	FPC0427	27.04.2027	1 861,34	1,82
	10.06.2020	12.06.2020	PFR0627	07.06.2027	4 490,00	1,87
	10.06.2020	12.06.2020	WS0428	25.04.2028	83,00	1,29
	10.06.2020	12.06.2020	FPC0630	05.06.2030	1 964,50	2,14
Suma				8 398,84		
9	24.06.2020	26.06.2020	DS0727	25.07.2027	15,00	1,13
	24.06.2020	26.06.2020	WS0428	25.04.2028	190,00	1,26
	24.06.2020	26.06.2020	DS1029	25.10.2029	180,00	1,31
	24.06.2020	26.06.2020	FPC0630	05.06.2030	1 990,40	2,18
Suma				2 375,40		

Nr	Data przetargu	Data rozliczenia	Nazwa papieru	Data zapadalności	Wartość nominalna przyjęta (mln zł)	Średnia rentowność (%)
10	08.07.2020	10.07.2020	DS1023	25.10.2023	105,00	0,29
	08.07.2020	10.07.2020	FPC0725	03.07.2025	2 686,76	1,39
	08.07.2020	10.07.2020	DS0726	25.07.2026	285,00	0,91
	08.07.2020	10.07.2020	PFR0627	07.06.2027	150,00	1,77
	08.07.2020	10.07.2020	DS0727	25.07.2027	130,00	1,09
	08.07.2020	10.07.2020	WS0428	25.04.2028	245,00	1,18
	08.07.2020	10.07.2020	FPC0630	05.06.2030	1 537,00	2,15
			Suma		5 138,76	
11	22.07.2020	24.07.2020	FPC0725	03.07.2025	367,83	1,40
	22.07.2020	24.07.2020	WS0428	25.04.2028	106,00	1,16
	22.07.2020	24.07.2020	DS1029	25.10.2029	67,00	1,20
	22.07.2020	24.07.2020	FPC0630	05.06.2030	1 044,70	2,11
			Suma		1 585,53	
12	19.08.2020	21.08.2020	DS0726	25.07.2026	65,00	0,91
	19.08.2020	21.08.2020	DS0727	25.07.2027	192,00	1,07
	19.08.2020	21.08.2020	WS0428	25.04.2028	100,00	1,17
			Suma		357,00	
13	16.09.2020	18.09.2020	DS0726	25.07.2026	170,00	0,88
	16.09.2020	18.09.2020	DS0727	25.07.2027	110,00	1,06
	16.09.2020	18.09.2020	WS0428	25.04.2028	280,00	1,18
	16.09.2020	18.09.2020	FPC0630	05.06.2030	125,00	2,08
			Suma		685,00	
14	14.10.2020	16.10.2020	DS0727	25.07.2027	20,00	0,95
	14.10.2020	16.10.2020	WS0428	25.04.2028	150,00	0,98
	14.10.2020	16.10.2020	FPC0630	05.06.2030	1 149,90	2,05
			Suma		1 319,90	
15	18.11.2020	20.11.2020	PS0425	25.04.2025	80,00	0,36
	18.11.2020	20.11.2020	WS0428	25.04.2028	95,00	0,85
	18.11.2020	20.11.2020	DS1029	25.10.2029	39,49	1,04
			Suma		214,49	
16	16.12.2020	18.12.2020	DS1029	25.10.2029	276,00	1,14
	16.12.2020	18.12.2020	DS0727	25.07.2027	210,00	0,86
	16.12.2020	18.12.2020	WS0428	25.04.2028	32,00	0,97
	16.12.2020	18.12.2020	FPC0630	05.06.2030	1 144,42	1,97
			Suma		1 662,42	
			Ogółem		107 140,93	

Źródło: Płynność sektora bankowego Instrumenty polityki pieniężnej NBP Raport Roczny 2020, NBP, Warszawa, 2021 r.

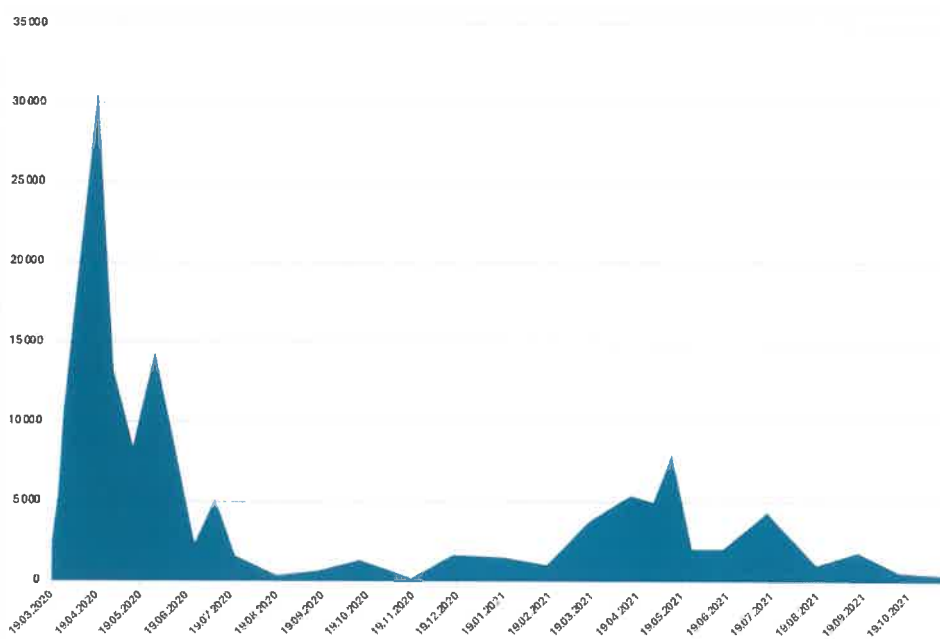
Tablica 2. Skup obligacji przez NBP w 2021 r.

Nr	Data przetargu	Data rozliczenia	Nazwa papieru	Data zapadalności	Wartość nominalna przyjęta (mln zł)	Średnia rentowność (%)
1	20.01.2021	22.01.2021	PS0425	25.04.2025	312,00	0,34
	20.01.2021	22.01.2021	PFR0827	30.08.2027	929,00	1,39
	20.01.2021	22.01.2021	DS1030	25.10.2030	253,00	1,15
	Suma				1 494,00	
2	17.02.2021	19.02.2021	PS0425	25.04.2025	190,00	0,47
	17.02.2021	19.02.2021	DS0727	25.07.2027	235,00	0,87
	17.02.2021	19.02.2021	WS0428	25.04.2028	30,00	0,98
	17.02.2021	19.02.2021	DS1029	25.10.2029	213,00	1,18
	17.02.2021	19.02.2021	DS1030	25.10.2030	361,00	1,33
Suma				1 029,00		
3	17.03.2021	19.03.2021	PS0424	25.04.2024	135,00	0,35
	17.03.2021	19.03.2021	PS0425	25.04.2025	460,00	0,58
	17.03.2021	19.03.2021	DS0726	25.07.2026	75,00	0,82
	17.03.2021	19.03.2021	DS0727	25.07.2027	70,50	1,02
	17.03.2021	19.03.2021	FPC0328	12.03.2028	1 530,92	1,82
	17.03.2021	19.03.2021	WS0428	25.04.2028	282,80	1,18
	17.03.2021	19.03.2021	DS1029	25.10.2029	354,00	1,34
	17.03.2021	19.03.2021	DS1030	25.10.2030	841,60	1,48
Suma				3 749,82		
4	14.04.2021	16.04.2021	PS0425	25.04.2025	877,70	0,50
	14.04.2021	16.04.2021	DS0726	25.07.2026	408,00	0,75
	14.04.2021	16.04.2021	DS0727	25.07.2027	53,75	0,93
	14.04.2021	16.04.2021	FPC0328	12.03.2028	254,85	1,92
	14.04.2021	16.04.2021	WS0428	25.04.2028	350,00	1,13
	14.04.2021	16.04.2021	DS1029	25.10.2029	805,74	1,32
	14.04.2021	16.04.2021	FPC0630	05.06.2030	300,00	2,16
	14.04.2021	16.04.2021	DS1030	25.10.2030	2 339,45	1,46
Suma				5 389,49		
5	29.04.2021	04.05.2021	PS0425	25.04.2025	175,00	0,52
	29.04.2021	04.05.2021	DS0726	25.07.2026	1 074,00	0,82
	29.04.2021	04.05.2021	DS0727	25.07.2027	325,00	1,03
	29.04.2021	04.05.2021	FPC0328	12.03.2028	127,00	1,89
	29.04.2021	04.05.2021	WS0428	25.04.2028	299,00	1,22
	29.04.2021	04.05.2021	DS1030	25.10.2030	3 000,00	1,59
Suma				5 000,00		
6	12.05.2021	14.05.2021	PS1024	25.10.2024	1 541,70	0,52
	12.05.2021	14.05.2021	PS0425	25.04.2025	193,50	0,73
	12.05.2021	14.05.2021	DS0725	25.07.2025	573,90	0,86
	12.05.2021	14.05.2021	DS0726	25.07.2026	772,37	1,12
	12.05.2021	14.05.2021	PS1026	25.10.2026	1 508,00	1,22
	12.05.2021	14.05.2021	DS0727	25.07.2027	356,16	1,33
	12.05.2021	14.05.2021	FPC0328	12.03.2028	134,60	1,99
	12.05.2021	14.05.2021	WS0428	25.04.2028	447,26	1,43
	12.05.2021	14.05.2021	FPC0630	05.06.2030	142,56	2,47
	12.05.2021	14.05.2021	DS1030	25.10.2030	2 301,07	1,78
Suma				7 971,11		
7	26.05.2021	28.05.2021	FPC0328	12.03.2028	1 744,20	1,92
	26.05.2021	28.05.2021	FPC0630	05.06.2030	286,70	2,61
	Suma				2 030,90	

Nr	Data przetargu	Data rozliczenia	Nazwa papieru	Data zapadalności	Wartość nominalna przyjęta (mln zł)	Średnia rentowność (%)
8	16.06.2021	18.06.2021	PS0123	25.01.2023	77,00	0,24
	16.06.2021	18.06.2021	PS1024	25.10.2024	348,70	0,65
	16.06.2021	18.06.2021	DS0725	25.07.2025	138,00	0,90
	16.06.2021	18.06.2021	DS0726	25.07.2026	370,00	1,19
	16.06.2021	18.06.2021	PS1026	25.10.2026	275,00	1,28
	16.06.2021	18.06.2021	DS0727	25.07.2027	70,00	1,34
	16.06.2021	18.06.2021	FPC0328	12.03.2028	73,00	2,05
	16.06.2021	18.06.2021	FPC0630	05.06.2030	276,54	2,40
	16.06.2021	18.06.2021	DS1030	25.10.2030	401,00	1,72
Suma					2 029,24	
9	16.07.2021	20.07.2021	PS1024	25.10.2024	2 328,50	0,72
	16.07.2021	20.07.2021	DS0725	25.07.2025	803,50	0,97
	16.07.2021	20.07.2021	DS0726	25.07.2026	145,00	1,16
	16.07.2021	20.07.2021	PS1026	25.10.2026	205,00	1,25
	16.07.2021	20.07.2021	DS0727	25.07.2027	145,00	1,33
	16.07.2021	20.07.2021	FPC0328	12.03.2028	85,00	2,15
	16.07.2021	20.07.2021	FPC0630	05.06.2030	622,31	2,40
	16.07.2021	20.07.2021	DS1030	25.10.2030	30,00	1,64
Suma					4 364,31	
10	18.08.2021	20.08.2021	OK0423	25.04.2023	390,00	0,36
	18.08.2021	20.08.2021	PS1026	25.10.2026	430,00	1,19
	18.08.2021	20.08.2021	FPC0328	12.03.2028	5,00	2,06
	18.08.2021	20.08.2021	FPC0630	05.06.2030	23,50	2,33
	18.08.2021	20.08.2021	DS1030	25.10.2030	205,00	1,55
Suma					1 053,50	
11	15.09.2021	17.09.2021	PS1024	25.10.2024	45,00	0,86
	15.09.2021	17.09.2021	DS0725	25.07.2025	365,00	1,01
	15.09.2021	17.09.2021	PS1026	25.10.2026	20,00	1,40
	15.09.2021	17.09.2021	FPC0328	12.03.2028	1 100,00	2,26
	15.09.2021	17.09.2021	FPC0630	05.06.2030	300,00	2,63
Suma					1 830,00	
12	13.10.2021	15.10.2021	DS1023	25.10.2023	125,00	1,60
	13.10.2021	15.10.2021	PS1026	25.10.2026	160,00	2,22
	13.10.2021	15.10.2021	FPC0328	12.03.2028	278,00	2,97
	13.10.2021	15.10.2021	DS1030	25.10.2030	15,00	2,50
Suma					578,00	
13	17.11.2021	19.11.2021	PS1026	25.10.2026	250,00	3,07
	17.11.2021	19.11.2021	FPC0328	12.03.2028	116,50	3,66
Suma					366,50	
Ogółem					36 885,87	

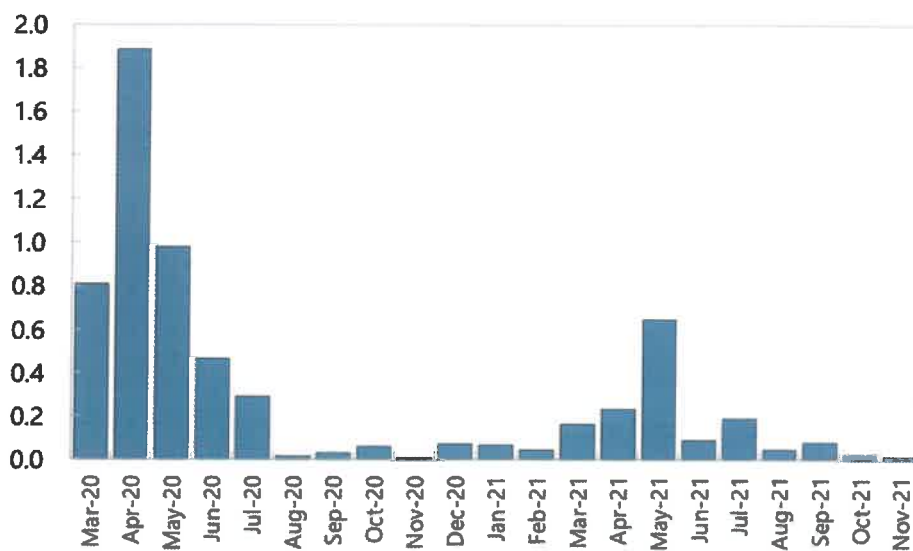
Źródło: Płynność sektora bankowego Instrumenty polityki pieniężnej NBP Raport Roczny 2021, NBP, Warszawa, 2022 r.

Wykres 1. Skup obligacji skarbowych i obligacji PFR i BGK (w mln zł)

Źródło: Dane NBP

Wykres 2. Skup obligacji skarbowych i obligacji PFR i BGK (jako procent PKB w 2020 r.)

Źródło: MFW, Republic of Poland, Staff Report for the 2021 Article IV Consultation, February 1, 2022.

Istnieje uzasadnione podejrzenie, że skup skarbowych i dłużnych papierów wartościowych odbywał się na niekomercyjnych warunkach. Z dostępnych publicznie informacji wynika, że NBP nie kupował nigdy bezpośrednio papierów dłużnych od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Finansów. Zamiast tego operacje NBP były przeprowadzane według dwóch alternatywnych schematów, w ramach których część rządowych dochodów została wyprowadzona poza ustawę budżetową, aby zamaskować proces dotowania budżetu (a w konsekwencji pokrywania deficytu) przez bank centralny. Oba schematy, w przekonaniu wnioskodawców, stanowiły obejście konstytucyjnego zakazu zaciągania zobowiązań w banku centralnym przez Skarb Państwa, czyli stanowiły naruszenie art. 220 ust. 2 Konstytucji RP.

Według pierwszego schematu papiery dłużne były emitowane przez państwowe osoby prawne, których plany finansowe nie były uwzględniane w budżecie państwa, ustawie budżetowej, jej załącznikach czy uzasadnieniu do ustawy budżetowej – przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. oraz przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Bank Gospodarstwa Krajowego jako bank państwowy, od dawna tradycyjnie dysponował kompetencją do emisji swoich obligacji i innych papierów dłużnych²⁴, natomiast utworzony w 2016 r. Polski Fundusz Rozwoju S.A. uzyskał kompetencję do emisji własnych obligacji dopiero w 2020 r., w trakcie pandemii COVID-19²⁵. Tym sposobem skupując papiery dłużne Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. i Banku Gospodarstwa Krajowego, Narodowy Bank Polski nie zasiliał środkami bezpośrednio budżetu państwa, lecz zaspokajał potrzeby pożyczkowe PFR i BGK. Jednakże, w obu powyższych przypadkach, ustawodawca zabezpieczył papiery dłużne BGK i PFR gwarancjami Skarbu Państwa²⁶. Gdyby zatem BGK i PFR nie były w stanie spłacić zobowiązań wobec NBP, ostatecznie musiałby je spłacić Skarb Państwa ze środków budżetowych. Tym samym NBP jest **bezpośrednim wierzycielem** względem PFR i BGK, a zarazem **pośrednim wierzycielem** względem Skarbu Państwa. Do ustalenia przez Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej pozostaje czy NBP skupował od BGK obligacje

---

²⁴ Art. 2 pkt 2 ustawy z 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2244) oraz art. 3a ust. 1 i art. 5 ust. 5 ustawy z 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2153), dalej: „ustawa o BGK”.

²⁵ Art. 21aa ust. 1 ustawy z 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2023 r., poz. 1103), dalej: „ustawa o SIR”.

²⁶ Art. 21aa ust. 2 i 4 ustawy o SIR oraz art. 3a ust. 1 ustawy o BGK.

emitowane przez BGK, w szczególności czy doszło do zaangażowania się NBP w operacje na rynku pierwotnym.

W konsekwencji należy uznać, że Prezes NBP Adam Glapiński co najmniej koordynował proces i uczestniczył w podejmowaniu decyzji w sprawie skupu papierów dłużnych gwarantowanych przez Skarb Państwa, wspierając rząd w bezprawnym (niezgodnym z art. 219 Konstytucji RP) wyprowadzaniu dochodów i wydatków na zadania publiczne poza budżet państwa do PFR i BGK oraz przyczyniając się do redukcji deficytu budżetowego w sensie materialnym, co stanowiło naruszenie art. 220 ust. 2 Konstytucji RP.

Emisja papierów dłużnych przez PFR i BGK miała pierwotnie na celu sfinansowanie rządowej polityki wsparcia dla przedsiębiorców, pracodawców i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji w trakcie pandemii COVID-19 (w ramach tzw. tarcz antykryzysowych). Udzielając pomocy finansowej podmiotom wsparcia, PFR i BGK realizowały więc zadania publiczne, tj. cele wynikające z polityki rządu. Plany finansowe PFR i BGK powinny były zatem – zgodnie z omówionymi wyżej wymaganiami z art. 219 Konstytucji RP – zostać uwzględnione w ustawie budżetowej, co jednak nie nastąpiło w celu zamaskowania procesu finansowania deficytu budżetowego przez bank centralny oraz ominięcia ograniczeń wynikających ze stabilizującej reguły wydatkowej z ustawy o finansach publicznych. Gdyby bowiem NBP nie skupił papierów dłużnych wyemitowanych przez PFR i BGK, to Skarb Państwa musiałby wyłożyć środki na realizację rządowych celów wyznaczonych w tarczach antykryzysowych, zwiększając określone ustawowo wydatki i deficyt budżetowy. A zatem, choć **bezpośrednim beneficjentem** operacji NBP były PFR i BGK, to **pośrednim i rzeczywistym beneficjentem** był Skarb Państwa.

Według drugiego schematu papiery dłużne były emitowane przez Skarb Państwa (obligacje skarbowe sprzedawane przez Ministra Finansów), a następnie kupowane przez BGK i banki komercyjne (w szczególności te z dominującym akcjonariatem Skarbu Państwa i innych podmiotów państwowych), które w ciągu co najwyżej kilku dni odsprzedawały je bankowi centralnemu. **Pośrednim i rzeczywistym beneficjentem tych operacji NBP** był Skarb Państwa, dzięki zapewnionemu *de facto*

nieograniczonemu popytowi na obligacje Skarbu Państwa i zmniejszonym wydatkom na obsługę obligacji – operacje NBP dawały „bankom-pośrednikom” pewność, że nie poniosą żadnego ryzyka związanego z posiadaniem tych obligacji, co obniżało rentowności tych obligacji.

Dodatkowym aspektem tych operacji, wprost naruszającym art. 3 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim, był czas trwania procedury skupu obligacji przez NBP. Trwał on aż do listopada 2021 r. w sytuacji, gdy od kwietnia 2021 r. inflacja wymykając się spod kontroli banku centralnego przekroczyła górny poziom pasma dopuszczalnych odchyłeń od celu inflacyjnego (tj. 3,5%) i dalej rosła. Kontynuowanie skupu obligacji w takiej sytuacji było działaniem zwiększającym ryzyko dalszego wzrostu inflacji (które zresztą się zrealizowało), a brak działań antyinflacyjnych ze strony Rady Polityki Pieniężnej należy uznać za niedopuszczalne uchybienie głównemu jej celowi.

Z ekonomicznego punktu widzenia podjęte działania były podobną jak w innych krajach reakcją na nowe, nieznane dotąd systemowe zagrożenia makrofinansowe, które jednak wymagały prowadzenia ich w sposób prawnie ostrożny, przy zachowaniu wszelkich procedur i być może nadzwyczajnego rozszerzenia mandatu banku centralnego lub skorzystania z reżimu właściwego stanu nadzwyczajnego przewidzianego w Konstytucji RP.

Wiele jednak wskazuje na to, że operacje te były oparte na nieoficjalnych uzgodnieniach i zamierzonej koordynacji działań między Prezesem NBP a rządem, w których PFR, BGK i niektóre banki komercyjne odgrywały rolę pośredników umożliwiających obejście konstytucyjnego zakazu zaciągania zobowiązań przez Skarb Państwa w banku centralnym.

Przykładowo, 26 marca 2020 r. Ministerstwo Finansów poinformowało o przyznaniu BGK prawa do zakupu obligacji, poza przetargiem, serii DS0726 i DS1029 (po 5 mld zł dla każdej serii)²⁷. Jednocześnie NBP tego samego dnia, 26 marca 2020 r., ogłosił przetarg na skup obligacji skarbowych i w ramach tego przetargu skupił obligacje skarbowe o łącznej wartości 10,7 mld zł, w tym obligacje DS1029 o wartości

---

²⁷ *Komunikat w sprawie zawarcia umowy sprzedaży obligacji serii DS0726 i DS1029 poza przetargiem*, Ministerstwo Finansów, 26.03.2020 r.

5 mld zł (ze średnią rentownością 1,77 proc.) i DS0726 o wartości 5 mld zł (1,44 proc.)²⁸. Oznacza to, że daty, kwoty i przedmiot transakcji pokrywają się z prywatną emisją (ang. *private placement*) przeprowadzoną przez Ministra Finansów. NBP nie podaje jednak, od kogo skupił obligacje skarbowe w ramach swojego przetargu, a brak danych na stronach Ministerstwa Finansów uniemożliwia sprawdzenie czy rentowności obligacji były identyczne. Można jednak mówić tu o pełnej korelacji działań NBP i Ministerstwa Finansów oraz BGK. Podobna sytuacja powtórzyła się co najmniej raz, 16 kwietnia 2020 r. NBP skupił wtedy obligacje skarbowe o łącznej wartości aż 30,7 mld zł (była to najwyższa kwota skupionych przez NBP obligacji na jednym przetargu), w tym obligacje DS0725 o wartości 10 mld zł (1,04 proc.), WS0428 o wartości 5 mld zł (1,38 proc.) i DS1029 o wartości 15 mld zł (1,38 proc.). Przy czym rynek dowiedział się o tych transakcjach dopiero 20 maja 2020 r.²⁹

Jeżeli w wyniku ustalenia szczegółów operacji NBP okazałoby się, że NBP kupił od BGK wszystkie obligacje, które ten z kolei nabył od Ministra Finansów w ramach sprzedaży bezprzetargowej tego samego dnia po tej samej cenie, byłoby to równoznaczne z zakupem obligacji przez bank centralny na rynku pierwotnym, czyli bezpośrednio od Ministra Finansów. Jest to *explicite* zabronione w art. 123 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Podkreślić także należy, że sektor bankowy w całym tym okresie pozostawał (i pozostaje, jeszcze bardziej po okresie pandemii, m.in w wyniku tych operacji NBP skupu obligacji) istotnie nadpłynny (poziom kredytów do depozytów wynosił około 80%) i nie potrzebował zasilenia w płynność przez NBP³⁰. NBP absorbował nadwyżki płynności, emitując bony pieniężne z 7-dniowym terminem zapadalności w ramach podstawowych operacji otwartego rynku (średnia wartość w 2020 r. wyniosła 133 464 mln zł) oraz o krótszych terminach zapadalności w ramach tzw. operacji dostrajających. Nawet w marcu 2020 r. średni poziom bonów pieniężnych NBP (podstawowy wyznacznik nadpłynności w sektorze bankowym) w posiadaniu banków to prawie 70 mld zł (z zastrzeżeniem, że nieznanym jest rozkład tej płynności pomiędzy poszczególnymi bankami). Ponadto, NBP i RPP używali innego, klasycznego

²⁸ *Płynność sektora bankowego Instrumenty polityki pieniężnej NBP Raport Roczny 2020*, NBP, Warszawa, 2021 r.

²⁹ *Komunikat w sprawie zawarcia umowy sprzedaży obligacji serii DS0725, WS0428 i DS1029 poza przetargiem*, Ministerstwo Finansów, 20.05.2020 r.

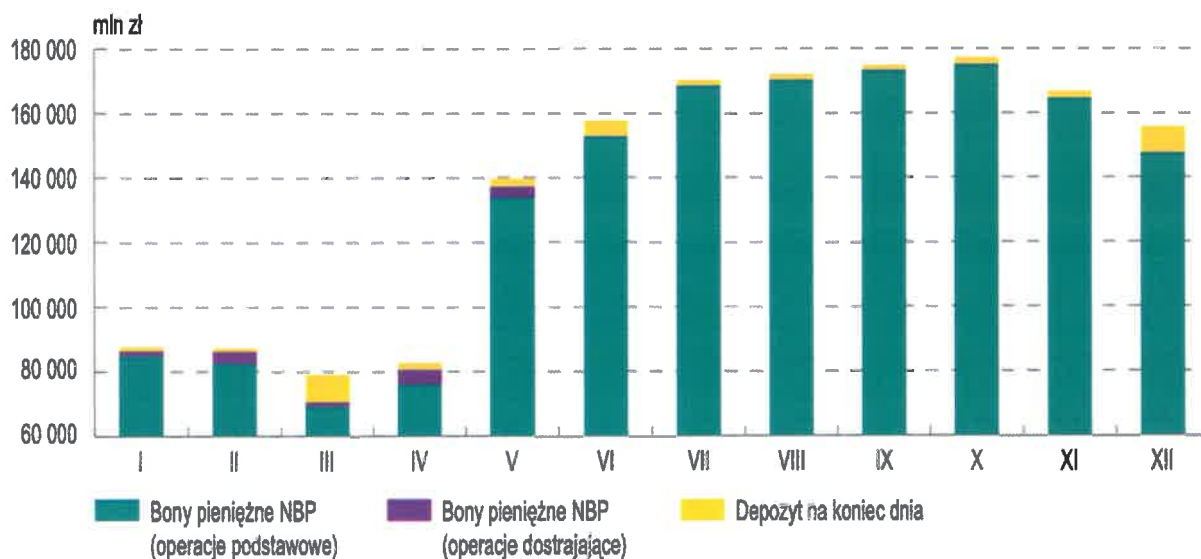
³⁰ *Płynność sektora bankowego Instrumenty polityki pieniężnej NBP Raport Roczny 2020*, NBP, Warszawa, 2021.

instrumentu zwiększenia poziomu płynności sektora bankowego, jakim było obniżenie stopy rezerwy wymaganej z 3,5% do 0,5%. To spowodowało zwiększenie poziomu płynności sektora bankowego, średnio w ujęciu grudzień 2020 r. do grudnia 2019 r., o 11,6 mld zł³¹.

Spośród czynników autonomicznych największy wpływ na wzrost płynności sektora bankowego miały operacje polegające na skupie netto walut obcych przez NBP. W wyniku tych transakcji wzrost płynności w 2020 r. wyniósł średnio 26,9 mld zł³².

Wśród czynników wpływających na ograniczenie płynności sektora bankowego największe znaczenie miał szybki przyrost poziomu pieniądza gotówkowego w obiegu. Przyrost ten średnio w 2020 r. wyniósł 81,8 mld zł³³.

Wykres 3. Operacje absorbujące płynne środki z sektora bankowego prowadzone przez NBP w 2020 r.

Źródło: NBP.

³¹ Tamże, s. 14.

³² Tamże, s. 14.

³³ Tamże, s. 14.

Problem nadpłynności w sektorze bankowym w Polsce ma zresztą charakter strukturalny i od wielu lat nie podjęto próby jego rozwiązania. W związku z tą nadpłynnością nie doszło m.in. do wyraźnego odzwierciedlenia podwyżek oficjalnych stóp procentowych (stóp NBP) w oprocentowaniu depozytów przyjmowanych od klientów. Świadczy to o osłabionym mechanizmie transmisji monetarnej wynikającym z nadpłynności. Znacząca część przyrostu tej nadwyżki płynności w latach 2020-2022 pochodziła od klientów korporacyjnych, którzy zostali zasileni środkami pochodzącymi z tarcz pomocowych. W efekcie poziom środków na rachunkach przedsiębiorstw w bankach był zbliżony do ich zadłużenia.

Powiększanie się strukturalnej nadpłynności sektora, zwłaszcza biorąc pod uwagę specyfikę konstrukcji podatku bankowego, stanowiło raczej dodatkowe obciążenie dla dochodowości sektora bankowego niż przyczyniało się do wzrostu jego bezpieczeństwa. Nadpłynność ta nie znalazła ujścia w postaci akcji kredytowej ze względu na pewne wyparcie kredytu bankowego narzędziami polityki fiskalnej (programy „tarcz”) i niski popyt na kredyty ze strony przedsiębiorstw. W konsekwencji doprowadziło to do alokacji nadwyżki płynnościowej w obligacjach Skarbu Państwa, zwolnionych z podatku bankowego liczonego od aktywów. Ekspozycja polskiego sektora bankowego na obligacje skarbowe osiągnęła w pandemii rekordowe wartości, proporcjonalnie jedne z najwyższych w Unii Europejskiej. Budzi to dziś pytania znane już z kryzysu zadłużenia państwowego krajów południa Europy sprzed dekady (ang. *sovereign debt crisis*), a mianowicie o poziom bezpiecznej ekspozycji polskiego sektora bankowego na ryzyko obligacji Skarbu Państwa. Wzrost udziału obligacji skarbowych w aktywach sektora sprawił bowiem, że wzrosła wrażliwość funduszy własnych banków na szoki cenowe na rynku obligacji skarbowych.

Prawdziwy cel odkupu przez NBP obligacji skarbowych, BGK i PFR był zatem inny, ukrywany, a RPP i opinia publiczna była wprowadzana w błąd przez Prezesa NBP, który rzekomo dbał o płynność sektora bankowego. W informacji po posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej w dniu 8 kwietnia 2020 r. pojawiło się następujące stwierdzenie:

NBP będzie prowadził operacje zakupu skarbowych papierów wartościowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa –

na rynku wtórnym w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Celem tych operacji będzie [1] zmiana długoterminowej struktury płynności w sektorze bankowym, [2] zapewnienie płynności rynku wtórnego skupowanych papierów wartościowych oraz [3] wzmocnienie oddziaływania obniżenia stóp procentowych NBP na gospodarkę, tj. wzmocnienie mechanizmu transmisji monetarnej.

W szczególności w odniesieniu do obligacji emitowanych przez BGK i PFR (gwarantowanych przez Skarb Państwa) wszystkie wymienione trzy cele należy ocenić jako nieprawdziwe:

- emisja i sprzedaż przez BGK i PFR obligacji, które następnie były odkupywane przez NBP nie wpływała na długoterminową strukturę płynności w sektorze bankowym – w wyniku co najwyżej kilkudniowego pośrednictwa banków struktura ich płynności się nie zmieniała (poza tymi co najwyżej kilkoma dniami);
- odkup przez NBP znacznej puli obligacji BGK i PFR nie zapewniał płynności rynku wtórnego skupowanych papierów wartościowych, a wręcz przeciwnie – mniejsza pula papierów w obrocie oznacza, co do zasady, mniejszą płynność, a nie większą. Relatywnie duży *spread* (różnica występująca pomiędzy rentownościami) ponad obligacje skarbowe płacony przez BGK i PFR wynikał również z ich mniejszej płynności w stosunku do obligacji skarbowych;
- odkup przez NBP obligacji BGK i PFR odbywał się po cenach netto stanowiących odzwierciedlenie cen, po których BGK i PFR sprzedawały obligacje. Trudno więc mówić o wzmocnieniu mechanizmu transmisji monetarnej poprzez taką operację.

Należy przy tym podkreślić, że potwierdzenia konstytucyjnego zakazu pokrywania deficytu budżetowego przez zaciąganie zobowiązania w centralnym banku państwa można dopatrywać się również w prawie Unii Europejskiej, a konkretnie w art. 123 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Przepis ten stanowi, iż zakazane jest udzielanie przez Europejski Bank Centralny lub banki centralne Państw Członkowskich, zwane dalej „krajowymi bankami centralnymi”, pożyczek na pokrycie deficytu lub jakichkolwiek innych kredytów instytucjom, organom lub jednostkom organizacyjnym Unii, rządowi centralnemu, władzom regionalnym, lokalnym lub innym władzom publicznym, innym instytucjom lub

przedsiębiorstwom publicznym Państw Członkowskich, jak również nabywanie bezpośrednio od nich przez Europejski Bank Centralny lub krajowe banki centralne ich papierów dłużnych. Z powyższego przepisu wynika, że NBP nie może pokrywać deficytu budżetowego poprzez udzielanie pożyczek czy kredytów, ale również np. poprzez nabywanie przez polski bank centralny instrumentów dłużnych od Skarbu Państwa. Nie zakazuje jednak nabywania przez NBP tych instrumentów na rynkach wtórnych, np. w ramach operacji otwartego rynku, o czym stanowi art. 48 pkt 2 ustawy o NBP. Niemniej warto zauważyć, że w sprawie toczącej się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej pod sygnaturą C-62/14 dokonano istotnej interpretacji tego przepisu. W opinii Rzecznika Generalnego TSUE przyjęto, że skup obligacji przez bank centralny na rynku wtórnym jest zgodny z art. 123 TFUE, o ile skup „zostanie wdrożony i będzie realizowany w aspekcie czasowym pozwalającym na faktyczne ukształtowanie się ceny rynkowej obligacji skarbowych”, a inna „praktyka stanowiłaby praktyczne obejście zakazu zawartego w art. 123 ust. 1 TFUE”. Opinia ta została uwzględniona przez TSUE przy rozstrzygnięciu wspomnianej sprawy³⁴.

W tym kontekście należy zauważyć, iż co najmniej część działań podejmowanych przez NBP w przedmiocie skupu obligacji skarbowych w latach 2020-2021 nie spełniało kryteriów określonych w ww. opinii rzecznika generalnego. Zdarzało się, że skup obligacji odbywał się już w tym samym dniu (jak pokazano wcześniej, na stronie 18 i 19) lub po kilku dniach od ich emisji (np. skup z 29.04.2020 r. dotyczył m.in. obligacji serii PFR0324 – wyemitowanych przez PFR 27.04.2020 r. oraz obligacji serii FPC0427 – wyemitowanych przez BGK 23.04.2020 r.), zatem w oczywisty sposób dokonywany był tak szybko, że niemożliwe było ukształtowanie się ceny rynkowej tych obligacji. Powyższe działanie należy zatem oceniać jako próbę obejścia zakazu określonego w art. 220 ust. 2 Konstytucji RP, a równocześnie zakazu określonego w art. 123 TFUE.

Ponadto wspomniane wyżej działania Adama Glapińskiego jako Prezesa NBP należy oceniać jako postępowanie naruszające zasadę niezależności Narodowego Banku

---

³⁴ Opinia Rzecznika Generalnego TSUE Pedra Cruza Villalóna przedstawiona w dniu 14 stycznia 2015 r., sprawa C-62/14. Zob. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62014CC0062> (dostęp: 17.03.2024).

Polskiego. Zasada ta nie jest *explicite* wyrażona w ustawie zasadniczej, ale można ją wyinterpretować w drodze wykładni funkcjonalnej z treści art. 227 Konstytucji RP, co znajduje potwierdzenie w ugruntowanym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego³⁵. Można wyróżnić trzy jej aspekty: finansowy (wykluczenie możliwości wywierania finansowego nacisku na decyzje banku oraz finansowania deficytu budżetowego z udzielonych przez bank kredytów), funkcjonalny (samodzielność w wypełnianiu innych funkcji statutowych banku) oraz instytucjonalny (związany z pozycją banku centralnego w systemie organów państwa oraz sposobem powoływania i odwoływania jego władz). Należy przyjąć, iż zapowiadając zakup „koronaobligacji” bez wyraźnego upoważnienia ustawowego została naruszona zasada niezależności banku centralnego w aspekcie finansowym. Jak słusznie zauważono w doktrynie, NBP wszedł w rolę instytucji odpowiedzialnej za dług publiczny, swoistego „wydziału departamentu długu publicznego Ministerstwa Finansów”, nie zaś niezależnego banku centralnego, którego priorytetem jest utrzymanie stabilnej wartości polskiego pieniądza³⁶.

Należy przypomnieć, że jako Prezes NBP Adam Glapiński jest między innymi odpowiedzialny za realizację podstawowego celu działalności NBP, którym jest „utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP” (art. 3 ust. 1 ustawy o NBP). Jednakże z przytoczonych wyżej argumentów wynika, że Narodowy Bank Polski kierowany przez Adama Glapińskiego nie realizował tej funkcji w sposób właściwy. Art. 3 ust. 1 ustawy o NBP formułuje podstawowy cel działalności NBP, jakim jest utrzymanie stabilnego poziomu cen oraz cel drugorzędny polegający na wspieraniu polityki gospodarczej rządu. Można ten przepis odczytywać jako ustawowy zakaz zbyt daleko idącego, bo szkodzącego walucie, wspierania polityki gospodarczej rządu. Tymczasem w trakcie kadencji Adama Glapińskiego na stanowisku Prezesa NBP, Narodowy Bank Polski działał odwrotnie: biorąc udział w finansowaniu tzw. „koronaobligacji” w latach 2020-2021, NBP na pierwszym miejscu realizował cel w postaci wspierania bieżącej polityki rządu, a po zagwarantowaniu bezpieczeństwa

---

³⁵ Zob. wyroki TK w sprawie K 25/99 z 28.06.2000 r., w sprawie K 26/03 z 24 listopada 2003 r., w sprawie U 4/06 z 22.09.2006 r.

³⁶ P. Sitek, *Koronaobligacje a zrównoważony rozwój w Polsce*, [w:] *Współczesne kierunki transformacji organizacji – wybrane aspekty zmian*, red. K. Michalski, A. Szejniuk, Józefów 2022.

finansów publicznych, a tym samym bezpieczeństwa politycznego rządu, zamierzał podejmować działania na rzecz stabilizacji inflacji. Stąd też, pomimo ostrzegawczych sygnałów, podniesienie stóp procentowych nastąpiło dopiero pod koniec 2021 r., co skutkowało opóźnioną reakcją na zwiększającą się inflację. W rezultacie beczynności kierowanej przez Adama Glapińskiego Rady Polityki Pieniężnej inflacja liczona rok do roku w 2022 r. sięgnęła przeciętnie aż 14,4%, co było najgorszym wynikiem od 1997 r. Równocześnie w omawianym okresie znacząco spadła wartość polskiej waluty. Oczywiście zatem jest, że w swym postępowaniu jako Prezes NBP Adam Glapiński naruszył obowiązek utrzymania stabilnego poziomu cen oraz dbania o wartość polskiego pieniądza, wyrażone w art. 3 ust. 1 ustawy o NBP oraz art. 227 ust. 1 Konstytucji RP.

W konsekwencji należy uznać, że Prezes NBP Adam Glapiński co najmniej współdecydował o działaniach podjętych w tym zakresie przez NBP i koordynował proces skupu od banków komercyjnych papierów dłużnych wyemitowanych przez Skarb Państwa.

Ustalenia przez Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej wymaga, czy Adam Glapiński dopuścił się naruszenia art. 220 ust. 2 Konstytucji RP umyślnie, przy pełnej świadomości nielegalności działania, czy nieumyślnie, dopuszczając się niedbalstwa polegającego na błędnym przekonaniu, że działanie było zgodne z prawem.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

1) niepublikowanych ewentualnych uchwał Rady Polityki Pieniężnej z lat 2020-2021 (daty i numery nieznane), mających stanowić podstawę decyzji Zarządu NBP o skupie przez bank centralny papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa, przedłożonych na posiedzenie RPP projektów tych uchwał wraz z uzasadnieniami i opiniami Zarządu NBP oraz protokołów posiedzeń RPP obejmujących dyskusję nad projektami tych uchwał oraz wyniki głosowań;

2) niepublikowanych ewentualnych uchwał Zarządu NBP z lat 2020-2021 (daty i numery nieznane), w sprawie skupu przez NBP papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa przedłożonych na posiedzenie Zarządów NBP projektów tych uchwał wraz z uzasadnieniami i opiniami właściwych departamentów NBP oraz protokołów posiedzeń Zarządów NBP obejmujących dyskusję nad projektami tych uchwał oraz wyniki głosowań;

3) dokumentów z lat 2020-2021 podpisanych przez Prezesa NBP lub z jego upoważnienia związanych z koordynacją i realizacją procesu skupu przez NBP papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa;

4) zeznań członków Zarządu NBP w 2020 roku: pp. Piotra Wisiołka, Marty Kightley, Anny Trzecińskiej, Adama Lipińskiego, Teresy Czerwińskiej, Andrzeja Kaźmierczaka, Ryszarda Kokoszczyńskiego, Piotra Pogonowskiego, Pawła Sameckiego i Pawła Szałamachy – na okoliczność skali i zakresu zaangażowania Adama Glapińskiego w zainicjowanie i przebieg procesu skupu papierów dłużnych przez NBP w latach 2020-2021;

5) zeznań Tadeusza Kościńskiego, Ministra Finansów od 15 listopada 2019 r. do 9 lutego 2022 r. – na okoliczność skali i zakresu zaangażowania Adama Glapińskiego w zainicjowanie i przebieg procesu skupu papierów dłużnych przez NBP w latach 2020-2021;

6) zeznań Beaty Daszyńskiej-Muzyczki, prezesa zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego w latach 2016-2024 – na okoliczność jej ewentualnych uzgodnień z Prezesem NBP oraz przedstawicielami rządu w zakresie zaplanowania, skoordynowania i wdrożenia procesu pokrycia deficytu budżetowego przez bank centralny za pośrednictwem BGK;

7) zeznań Pawła Borysa, prezesa zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. – na okoliczność jego ewentualnych uzgodnień z Prezesem NBP oraz przedstawicielami rządu w zakresie zaplanowania, skoordynowania i wdrożenia procesu pokrycia deficytu budżetowego przez bank centralny za pośrednictwem PFR;

8) zeznań Zbigniewa Jagiełło, zajmującego w 2020 r. stanowisko prezesa Zarządu Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Państwowego S.A. z siedzibą w Warszawie, na okoliczność ewentualnych uzgodnień dokonanych przez bank z Prezesem NBP oraz przedstawicielami rządu w zakresie zaplanowania, skoordynowania i wdrożenia procesu pokrycia deficytu budżetowego przez bank centralny z udziałem banku, jako pośredniego ogniwa pomiędzy podmiotami emitującymi papiery dłużne a NBP, jako ostatecznym nabywcą;

9) zeznań Leszka Skiby, zajmującego w 2020 r. stanowisko prezesa Zarządu Banku Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie, na okoliczność ewentualnych uzgodnień dokonanych przez bank z Prezesem NBP oraz przedstawicielami rządu w zakresie zaplanowania, skoordynowania i wdrożenia procesu pokrycia deficytu budżetowego przez bank centralny z udziałem banku, jako pośredniego ogniwa pomiędzy podmiotami emitującymi papiery dłużne a NBP, jako ostatecznym nabywcą;

10) zeznań Krzysztofa Pietraszkiewicza, pełniącego w 2020 r. funkcję prezesa Zarządu Związku Banków Polskich z siedzibą w Warszawie, na okoliczność ewentualnych

uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli sektora bankowego z Prezesem NBP oraz przedstawicielami rządu w zakresie zaplanowania, skoordynowania i wdrożenia procesu pokrycia deficytu budżetowego przez bank centralny z udziałem banków, jako pośredniego ogniwa pomiędzy podmiotami emitującymi papiery dłużne a NBP, jako ostatecznym nabywcą;

11) zeznań Doroty Szymanek, dyrektora Departamentu Prawnego w NBP – na okoliczność ustalenia, czy Zarząd NBP zlecił opracowanie i przedstawienie analizy prawnej kwestii zgodności z art. 220 ust. 2 Konstytucji RP planowanych operacji NBP polegających na skupie papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa, na okoliczność ustalenia, czy Adam Glapiński działał umyślnie z naruszeniem konstytucyjnego zakazu, czy nieumyślnie, w przekonaniu, że jego działanie jest zgodne z art. 220 ust. 2 Konstytucji RP;

12) zeznań Krzysztofa Senderowicza, dyrektora Departamentu Operacji Krajowych w NBP – na okoliczność ustalenia przebiegu procesu skupu papierów dłużnych przez NBP.

Ad 2. Skup papierów dłużnych bez należytego upoważnienia od Rady Polityki Pieniężnej – naruszenie art. 12 ust. 2 pkt 6 ustawy o NBP

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę, że istnieją poważne wątpliwości, czy w przypadku skupu papierów dłużnych dokonanych w latach 2020-2021 została dochowana ustawowa procedura przeprowadzenia SOOR, co ma znaczenie dla oceny, czy Prezes NBP dopuścił się deliktu konstytucyjnego w postaci pośredniego pokrywania deficytu budżetowego samodzielnie, czy w kooperacji z RPP i pozostałym członkami Zarządu NBP. Ustawa o Trybunale Stanu umożliwia pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej spośród członków organów banku centralnego jedynie Prezesa NBP. Niemniej jednak jego działanie bez wyraźnej zgody RPP stanowiłoby dodatkowy delikt konstytucyjny, polegający na naruszeniu art. 12 ust. 2 pkt 6 ustawy o NBP. Dlatego wskazane jest szczegółowe wyjaśnienie przebiegu procesu decyzyjnego w tym przedmiocie. Wskazać należy, że żadne istotne w tej sprawie uchwały RPP, uchwały Zarządu NBP ani decyzje Prezesa NBP nie zostały dotychczas upublicznione. Z publicznych wypowiedzi byłego członka RPP Łukasza Hardta, wynika, że RPP miała podjąć dwie uchwały w tej sprawie: „pamiętam dobrze głosowania w RPP z 17 marca 2020 r. i drugie, pewnie jeszcze ważniejsze, z 8 kwietnia

2020 r. Rada podjęła wtedy decyzję o umożliwieniu skupu obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa przez Narodowy Bank Polski na rynku wtórnym³⁷. Informacja ta jednak wymaga weryfikacji przez zwrócenie się przez Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej do NBP o udostępnienie odpisów uchwał RPP w tej sprawie. Brak jest też informacji potwierdzających, czy i jakie uchwały podejmował w sprawie skupu Zarząd NBP, jak również, czy i jakie decyzje podejmował osobiście sam Prezes NBP. W niepodpisanym komunikacie NBP z 23 listopada 2023 r. wskazano, że decyzja została podjęta przez Zarząd, ale nie upubliczniono uchwały Zarządu autoryzującej skup rządowych papierów dłużnych³⁸. Ustalenie faktu istnienia albo nieistnienia zgody (upoważnienia) RPP i jej ewentualnego zakresu przedmiotowego i czasowego, jest niezbędne dla dokonania właściwej kwalifikacji prawnej działań podjętych w zakresie podejmowanych operacji otwartego rynku przez prezesa NBP Adama Głapińskiego.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

1) zeznań członków Zarządu NBP w 2020 roku: pp. Piotra Wisiołka, Marty Kightley, Anny Trzecińskiej, Adama Lipińskiego, Teresy Czerwińskiej, Andrzeja Kaźmierczaka, Ryszarda Kokoszczyńskiego, Piotra Pogonowskiego, Pawła Sameckiego i Pawła Szalamachy – na okoliczność czy Zarząd podejmował w latach 2020-2021 uchwały w sprawie skupu papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa;

2) zeznań członków Rady Polityki Pieniężnej w latach 2020-2021: pp. Grażyny Ancyparowicz, Eugeniusza Gatnara, Łukasza Hardta, Cezarego Kochalskiego, Jerzego Kropiwnickiego, Eryka Łona, Rafała Sury, Kamila Zubelewicza, Jerzego Żyżyńskiego – na okoliczność, czy RPP oraz – jeśli tak – na czyj wniosek, podejmowała w latach 2020-2021 uchwały w sprawie skupu papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa;

3) niepublikowanych ewentualnych uchwał Rady Polityki Pieniężnej z lat 2020-2021 (daty i numery nieznane), mających stanowić podstawę decyzji Zarządu NBP o skupie przez bank centralny papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa, przedłożonych na posiedzenie RPP projektów tych uchwał wraz

---

³⁷ Prof. Łukasz Hardt, były członek RPP: Skup długu przez NBP był legalny, „Rzeczpospolita” z 16 listopada 2023 r., <https://klubekspertow.rp.pl/panel-ekonomistow/art39407721-prof-lukasz-hardt-byly-czlonек-rpp-skup-dlugu-przez-nbp-był-legalny> (dostęp: 24.02.2024).

³⁸ Komunikat NBP (niedatowany i niepodpisany): <https://nbp.pl/wp-content/uploads/2023/11/Istotne-informacje-NBP.pdf> (dostęp: 24.02.2024).

z uzasadnieniami i opiniami Zarządu NBP oraz protokołów posiedzeń RPP obejmujących dyskusję nad projektami tych uchwał oraz wyniki głosowań;

4) niepublikowanych ewentualnych uchwał Zarządu NBP z lat 2020-2021 (daty i numery nieznane), w sprawie skupu przez NBP papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa przedłożonych na posiedzenie Zarządów NBP projektów tych uchwał wraz z uzasadnieniami i opiniami właściwych departamentów NBP oraz protokołów posiedzeń Zarządów NBP obejmujących dyskusję nad projektami tych uchwał oraz wyniki głosowań.

Ad 3. Interwencje walutowe bez należytego upoważnienia Zarządu NBP – naruszenie art. 17 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 2 ustawy o NBP w zw. z art. 7 Konstytucji RP

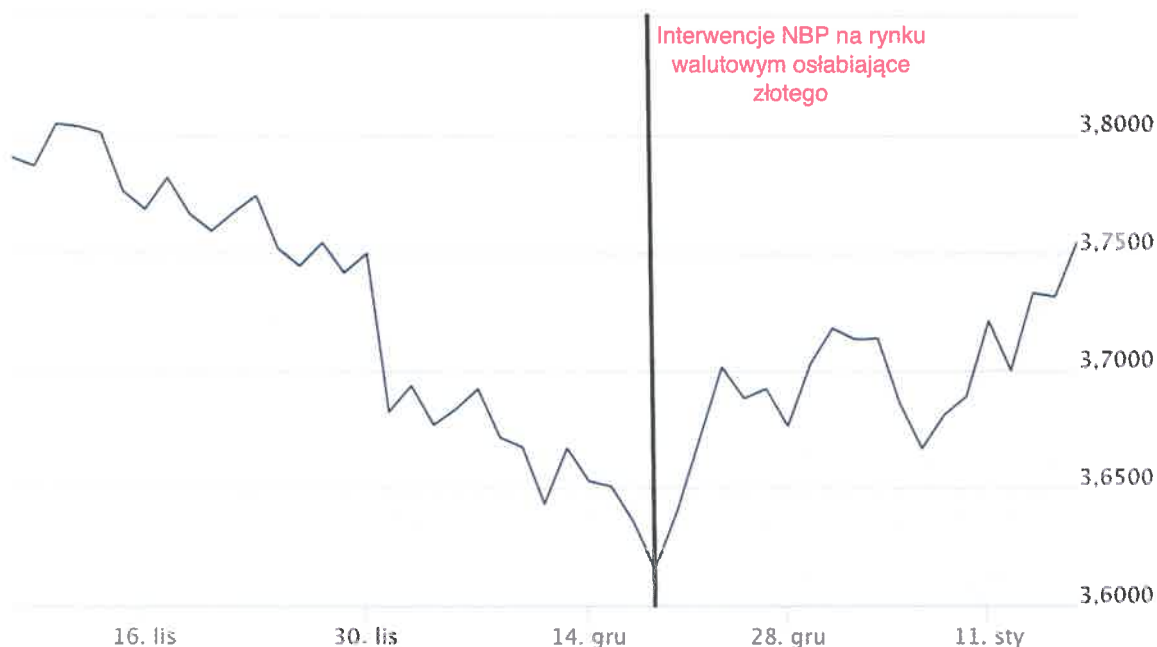
W grudniu 2020 r. NBP podjął decyzję o dokonaniu daleko idących interwencji na rynku walutowym w celu osłabienia kursu złotego względem podstawowych walut obcych. Przykładowo 18 grudnia 2020 r. po południu złoty osłabł względem euro osiągając poziom 4,48 za euro, co oznaczało deprecjację o 1%, choć w trakcie sesji słabł nawet o prawie 2% względem dolara i 1,8% do euro. Prawdopodobnie interwencje miały na celu poprawę wyniku finansowego NBP w ujęciu księgowym i zwiększenie wpłaty z zysku do budżetu państwa w 2021 r.³⁹ Tymczasem decyzję o przeprowadzeniu interwencji walutowej mógł podjąć jedynie Zarząd NBP – sam Prezes NBP nie ma samodzielnych kompetencji w tym zakresie. Z tego względu konieczne jest ustalenie, czy w grudniu 2020 r. Zarząd NBP podjął uchwałę upoważniającą reprezentanta (reprezentantów) banku centralnego do przeprowadzenia ww. interwencji walutowej. Ponadto, weryfikacji wymaga, czy ewentualnie uchwała była pod względem merytorycznym zgodna z obowiązującymi ówczesnie założeniami polityki pieniężnej, o których mowa w art. 227 ust. 6 Konstytucji RP oraz czy istniała uchwała Rady Polityki Pieniężnej upoważniająca do podjęcia interwencji walutowej w danych warunkach makroekonomicznych i w danym celu. Ustalenia zatem wymaga, czy Prezes NBP podjął działania interwencyjne bez podstawy prawnej (co naruszałoby art. 7 Konstytucji RP),

---

³⁹ Makromapa banku Credit Agricole z 4-10 stycznia 2021 r., s. 2-4, https://static.credit-agricole.pl/asset/m/a/k/makromapa-20210104_20382.pdf (dostęp: 24.02.2024).

czy może też dopuścić się uzurpacji kompetencji należącej do RPP i Zarządu NBP (co naruszałoby art. 17 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 2 ustawy o NBP).

Wykres 2. Kurs USD/PLN na przełomie 2020 i 2021 roku

Źródło: www.bankier.pl

Podobnych analiz i przeprowadzenia postępowania dowodowego wymaga ustalenie istnienia podstaw formalnych i materialnych do podjęcia przez Prezesa NBP interwencji walutowej w marcu 2022 r. z uwzględnieniem skali, kosztów i skuteczności rynkowej podjętych działań.

O braku przejrzystości interwencji walutowych przeprowadzanych przez NBP kilkakrotnie informował Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW). Zdaniem MFW interwencje walutowe powinny być zarezerwowane dla okresów gwałtownych zaburzeń na rynku walutowym. Zdaniem MFW NBP powinien również ujawniać informacje o wielkości swoich interwencji z odpowiednim opóźnieniem, zgodnie z najlepszymi praktykami⁴⁰.

⁴⁰ IMF, Republic of Poland, Staff Report for the 2020 Article IV Consultation, February 8, 2021 czy IMF, Republic of Poland, Staff Report for the 2023 Article IV Consultation, June 1, 2023, s. 20.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodu z:

- 1) zeznań członków Zarządu NBP urzędujących w grudniu 2020 r. oraz urzędujących w marcu 2022 r.;
- 2) zeznań Donalda Malickiego, dyrektora Departamentu Operacji Zagranicznych w NBP;
- 3) zeznań Roberta Szumskiego, dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego w NBP;
- 4) ewentualnych uchwał Zarządu NBP upoważniających Prezesa NBP do przeprowadzenia interwencji walutowych w grudniu 2020 r. oraz w marcu 2022 r.;
- 5) ewentualnych uchwał Rady Polityki Pieniężnej z 2020 r. i z 2022 r. upoważniających (ogólnie lub szczegółowo) Zarząd NBP do przeprowadzenia interwencji walutowych i określających ich warunki;
- 6) ewentualnego raportu lub raportów Departamentu Audytu Wewnętrznego w NBP dotyczących interwencji walutowych w okresie 2020 – 2022.

Ad 4. Osłabianie wartości polskiego pieniądza - naruszenie art. 227 ust. 1 Konstytucji RP

Najważniejszym zadaniem NBP jest „odpowiedzialność za wartość polskiego pieniądza” (art. 227 ust. 1 Konstytucji RP), przez co rozumie się „dążenie do stabilizowania polskiej waluty jako miernika wartości dóbr”⁴¹. Przez stabilizację polskiej waluty należy rozumieć przeciwdziałanie inflacji (hamowanie nadmiernego wzrostu cen) oraz deflacji (hamowanie nadmiernego spadku cen). Do zadań NBP należy więc utrzymanie stabilnego poziomu cen oraz wspieranie polityki gospodarczej rządu, „o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP” (art. 3 ust. 1 ustawy o NBP).

W doktrynie prawa konstytucyjnego podkreśla się, że odpowiedzialność za wartość polskiego pieniądza ma pierwszeństwo wobec pozostałych funkcji banku, takich jak wspieranie polityki gospodarczej rządu⁴². Wszelkie „ustawowo określone obowiązki banku centralnego mogą być zatem realizowane tylko o tyle, o ile nie są

---

⁴¹ J. A. Krzyżewski, *Pieniądz jako kategoria prawa konstytucyjnego*, „Przegląd Sejmowy” 2003, Nr 6, s. 13. Podobnie Z. Polański, *Polityka pieniężna*, w: B. Pietrzak, Z. Polański, B. Woźniak (red.), *System finansowy w Polsce. Tom I*, Warszawa 2008, s. 133.

⁴² W. Sokolewicz, uw. 13 do art. 227, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2007, t. V, s.22.

sprzeczne z konstytucyjnym obowiązkiem określonym w art. 227 ust. 1⁴³. A zatem „w hipotetycznej sytuacji, gdy pewien instrument polityki pieniężnej miałby - z jednej strony – wyjątkowo zbawienny wpływ na politykę gospodarczą rządu, natomiast – z drugiej strony - jego wykorzystanie mogłoby prowadzić do zachwiania poziomu cen w gospodarce, wykorzystanie takiego instrumentu byłoby absolutnie zabronione i byłoby działaniem naruszającym przyjęty porządek prawny”⁴⁴.

W przekonaniu wnioskodawców, Adam Glapiński, jako Prezes NBP, w latach 2021 i 2023 inicjował, akceptował i realizował działania sprzeczne z ustalonymi założeniami polityki pieniężnej, o których mowa w art. 227 ust. 6 Konstytucji RP, w szczególności poprzez prowadzenie w 2021 r. skupu aktywów w warunkach rosnącej inflacji, zaś w 2023 r. poprzez przedwyborcze obniżenie stóp procentowych NBP, doprowadzając w ten sposób do osłabienia wartości polskiego pieniądza, co stanowiło naruszenie art. 227 ust. 1 Konstytucji RP.

Poniższy wykres (wykres 3) pokazuje szereg zjawisk, z którymi mieliśmy do czynienia w ostatnich latach:

- inflacja pozostawała ponad celem inflacyjnym już na początku roku 2020 (już pod koniec 2019 roku widać było narastanie presji inflacyjnej) i nie spotkało się to z żadną reakcją NBP,
- skup obligacji przez NBP odbywał się nieprzerwanie przez 21 miesięcy, z dwoma okresami skupu nasilonego, tzn. marzec – lipiec 2020 r. oraz marzec – lipiec 2021 r., z tym, że w tym drugim okresie uzasadnienie ekonomiczne tego skupu nie było oczywiste dla uczestników rynków finansowych,
- w sumie NBP skupił ponad 144 mld zł, w tym 82,1 mld zł obligacji skarbowych, 19,8 mld obligacji PFR SA oraz 42,1 obligacji BGK, z czego na zaspokojenie potrzeb związanych z finansowaniem instrumentów przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 przeznaczono jedynie część (w tym tarcze finansowe PFR, pomoc zwrotna i bezzwrotna, to około 93 mld zł, 9 mld zł to dodatki covidowe dla

---

⁴³ M. Zubik, *Prawo konstytucyjne współczesnej Polski*, Warszawa 2023, s. 372.

⁴⁴ P. Wajda, *Polityka pieniężna – instrumenty realizacji*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2010, Nr 4, s. 19. Podobnie W Sokolewicz, uw. 10 do art. 227, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2007, t. V, s. 17.

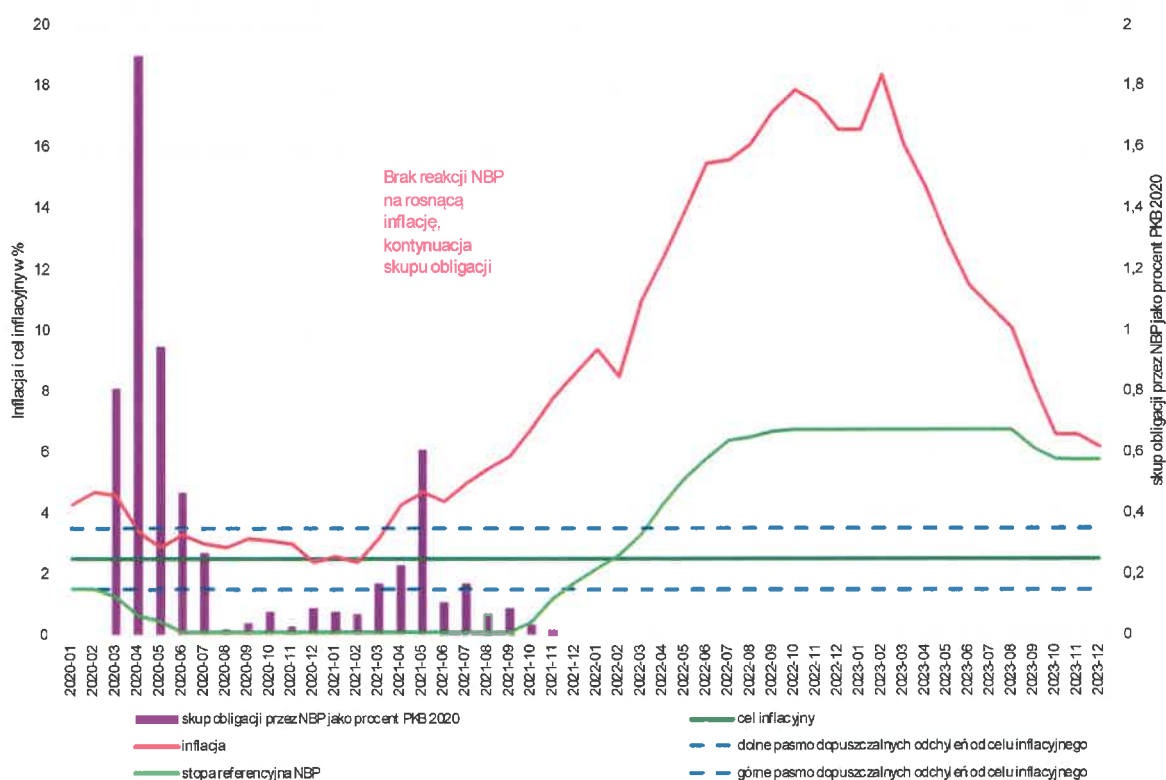
- personelu zapewniającego opiekę pacjentom covidowym (częściowo niezasadnie wydatkowana według NIK), zakontraktowane szczepionki to kwota 13,9 mld zł)⁴⁵,
- inflacja w okresie 2020-2024 pozostawała stale powyżej 2,5%⁴⁶ (oprócz dwóch miesięcy, tj. grudnia 2020 r. (2,4%) i lutego 2021 r. (2,4%)), nawet w okresie największych niepewności i restrykcji związanych z pandemią COVID-19,
  - od marca 2021 r. inflacja zaczęła bardzo szybko rosnąć, jednak NBP na tę sytuację nie reagował (a kilka miesięcy wcześniej interweniował w celu osłabienia wartości złotego, co było działaniem proinflacyjnym),
  - mimo rosnącej dynamicznie inflacji w 2021 r. nieprzerwanie trwał skup obligacji przez NBP, co należy traktować jako kontynuację akomodacyjnej (przeciwnej niż w takiej sytuacji konieczna) polityki pieniężnej,
  - reakcja polityki pieniężnej na szybko rosnącą inflację nastąpiła dopiero w październiku 2021 r. (spóźniona o co najmniej 6 miesięcy),
  - za niestandardową, interpretowaną powszechnie jako działanie przedwyborcze, polityczne, należy uznać zaskakującą obniżkę stóp procentowych we wrześniu (w szczególności) i październiku 2023 r.

---

⁴⁵ Zdaniem NIK po kontroli Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i Narodowego Programu Szczepień, 190 mld zł wydanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zostało wydanych w sposób chaotyczny, nieefektywny i z pominięciem jawnych i przejrzystych procedur. Zob. <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/fundusz-przeciwdzialania-covid-19.html> (dostęp: 17.03.2024).

⁴⁶ Cel inflacyjny NBP.

Wykres 3. Inflacja, cel inflacyjny i dopuszczalne odchylenia od celu inflacyjnego, stopa referencyjna NBP oraz skup obligacji przez NBP

Źródło: NBP, GUS, MFW, obliczenia własne

Powyższe działania i zaniechania NBP należy kwalifikować jako błędy w polityce pieniężnej albo jako zaplanowane, z centralną rolą Adama Glapińskiego w każdym z trzech organów NBP, podporządkowanie działań banku centralnego interesom politycznym ówczesnego rządu i większości parlamentarnej.

W efekcie powyższego (oraz innych czynników niezależnych od NBP) inflacja w Polsce była przez wiele miesięcy jedną z najwyższych w Europie. Wysoka inflacja to większa niestabilność decyzji inwestycyjnych i słabszy wzrost gospodarczy, który jest warunkiem bogacenia się społeczeństwa. Inflacja w pierwszej kolejności dotyka osoby najbardziej potrzebujące, emerytów, rencistów i pracowników najemnych oraz oszczędzających. Przez wiele miesięcy mieliśmy do czynienia z niepewnością co do siły nabywczej polskiego złotego, co do wpływu inflacji na inwestycje w gospodarkę (stopa inwestycji spadła do historycznie rekordowo niskich poziomów). Recesja konsumencka, z którą

mieliśmy do czynienia w 2023 r. była w dużej części spowodowana właśnie wysoką inflacją. Słaby popyt konsumencki przełożył się na całą gospodarkę i był główną przyczyną stagnacji gospodarczej w Polsce w ubiegłym roku. Dlatego tak ważna była i wciąż jest walka z inflacją, rozumiana jako główny cel banków centralnych na całym świecie. Bez sprowadzenia inflacji trwale do celu inflacyjnego nie uda się osiągnąć stabilnego przyzwoitego poziomu wzrostu gospodarczego.

Temu celowi ma przede wszystkim służyć niniejszy wniosek o pociągnięcie Adama Głapińskiego do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu. Dlatego odbudowywanie właściwie rozumianej niezależności banku centralnego powinno być traktowane jako jeden z najważniejszych elementów przywracania praworządności w Polsce.

Wnioski o przeprowadzenie dowodów z:

- 1) zeznań członków Rady Polityki Pieniężnej urzędujących w latach 2020-2023;
- 2) zeznań członków Zarządu NBP urzędujących w latach 2020-2023.

Ad 5. Utrudnianie niektórym członkom Rady Polityki Pieniężnej oraz niektórym członkom Zarządu NBP wykonywania konstytucyjnych i ustawowych obowiązków - naruszenie art. 12 ust. 2 i 3, art. 16 oraz art. 17 ust. 1 ustawy o NBP w zw. z art. 7 Konstytucji RP

Narodowy Bank Polski jest instytucją kolegialną w tym sensie, że za jego działalność odpowiadają trzy organy: Rada Polityki Pieniężnej (organ stanowiący), Zarząd (organ wykonawczy) oraz Prezes NBP (organ koordynujący działania RPP i Zarządu). Z art. 227 ust. 1 Konstytucji RP jasno wynika, że odpowiedzialność za emisję pieniądza, ustalanie i realizowanie polityki pieniężnej oraz dbanie o wartość polskiego pieniądza ponosi „Narodowy Bank Polski”, a zatem nie sam Prezes, ale wszystkie trzy organy banku centralnego, każdy w zakresie określonym przepisami Konstytucji RP i ustawy. Nie ulega wątpliwości, że dla zapewnienia sprawnej realizacji zadań NBP konieczne jest odpowiednie i adekwatne do kompetencji wynikających z przepisów prawa współdziałanie organów NBP. Wszystkie organy NBP mają równą pozycję w tym sensie, że żaden nie góruje nad innym, lecz każdy realizuje wyraźnie

określone prawem kompetencje, wzajemnie ze sobą współpracując w realizacji zadań banku centralnego. I tak Rada Polityki Pieniężnej jest określana jako „organ samodzielnie podejmujący decyzje, uczestniczący w procesie realizacji polityki finansowej państwa”⁴⁷. Zarząd to „organ wykonawczo-zarządzający NBP, realizujący uchwały RPP i kierujący działalnością NBP”⁴⁸. Z kolei Prezes NBP określany jest jako *primus inter pares* (pierwszy pośród równych)⁴⁹, który przewodniczy Zarządowi oraz Radzie Polityki Pieniężnej oraz wykonuje czynności z zakresu prawa pracy w odniesieniu do pracowników NBP. Co istotne, w orzecznictwie sami członkowie Rady Polityki Pieniężnej nie są uznawani za pracowników NBP w rozumieniu Kodeksu pracy – choć Prezes NBP jest przewodniczącym Rady, to nie jest przełożonym wchodzących w jej skład członków: „pozycja Przewodniczącego Rady nie jest w żaden sposób nadrzędna wobec pozostałych członków”⁵⁰.

Za realizację ustawowych zadań RPP odpowiadają wspólnie wszyscy jej członkowie. Podstawowym obowiązkiem każdego członka RPP jest – zgodnie z rotą przysięgi (art. 13 ust. 4 ustawy o NBP) oraz konstytucyjną zasadą sprawności i rzetelności działania instytucji publicznych – realizować powierzone mu zadania w sposób sumienny, czyli z uwzględnieniem najlepszej wiedzy i doświadczenia. Naturalną konsekwencją tego obowiązku jest zapewnienie każdemu z członków RPP prawa do informacji na temat działalności Narodowego Banku Polskiego. Aby członkowie RPP mogli odpowiedzialnie prowadzić politykę pieniężną, która z definicji jest przedsięwzięciem długoterminowym, muszą mieć kompletną wiedzę na temat dotychczasowych ustaleń, celów i założeń Rady. W tym kontekście szczególne znaczenie ma dostęp do protokołów z posiedzeń RPP, które stanowią podstawowe źródło informacji na temat jej ustaleń i ich merytorycznych przesłanek. Trzeba w tym

---

⁴⁷ B. Banaszak, uw. 10 do art. 227, w: B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Legalis 2012. Zob. też Z. Ofiarski, *Założenia polityki pieniężnej Rady Polityki Pieniężnej a ochrona ustroju pieniężnego jako wartości publicznej*, „Białostockie Studia Prawnicze” 2020, Nr 1, s. 126.

⁴⁸ W. Sokolewicz, uw. 24 do art. 227, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2007, t. V, s. 40.

⁴⁹ M. Fedorowicz, *Pozycja ustrojowa Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Zagadnienia wybrane*, „Studia Lubuskie” 2010, t. VI, s. 116 i 123; I. Kraś, *Kadencyjność Prezesa Narodowego Banku Polskiego w Zarządzie Banku Centralnego w Polsce – regulacje konstytucyjne i ustawowe*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2023, Nr 4, s. 210. Zob. też J. Gliniecka, *System bankowy w regulacjach polskich i unijnych*, Bydgoszcz–Gdańsk 2004, s. 181.

⁵⁰ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 grudnia 2003 r., III APa 83/03.

miejscu podkreślić, że dostęp do protokołów z posiedzeń Rady stanowi immanentne uprawnienie każdego członka RPP, które wynika z samej istoty jego mandatu i które regulacje ustawowe i regulaminowe jedynie potwierdzają.

Podobnie Zarząd NBP realizuje swoje konstytucyjne i ustawowe zadania kolegialnie. Z art. 17 ust. 1 ustawy o NBP wprost wynika, że działalnością banku centralnego kieruje Zarząd, a nie sam Prezes NBP. Ten jedynie przewodniczy Zarządowi, z czym wiąże się uprawnienie do zwoływania i prowadzenia jego posiedzeń, natomiast nie dysponuje on żadnymi samodzielnymi kompetencjami odnoszącymi się do wykonywania konstytucyjnych i ustawowych zadań banku centralnego jako takiego. Uprawnienia Prezesa NBP wykraczające poza rolę przewodniczącego RPP i Zarządu określa wyczerpująco art. 11 ustawy o NBP i nie można domniemywać żadnych kompetencji, które nie wynikają wprost z tego przepisu. Taka interpretacja jest konsekwencją fundamentalnej reguły prawa publicznego, jaką jest zasada legalizmu (art. 7 Konstytucji RP), z której wywodzi się zakaz domniemywania kompetencji, zgodnie z którym organom władzy publicznej przysługują tylko takie uprawnienia, które zostały im przyznane wyraźnie w przepisie prawa. Zakaz domniemywania kompetencji w istocie więc przejawia się w obowiązku ścisłej (literalnej) wykładni przepisów kompetencyjnych⁵¹.

Zasadą jest zatem równość uprawnień członków RPP względem Prezesa NBP, jak również równość uprawnień członków Zarządu względem Prezesa NBP, o ile wyraźny przepis nie stanowi inaczej (jak art. 11 ustawy o NBP).

W ocenie wnioskodawców, Adam Glapiński co najmniej od 2022 roku podejmował bez podstawy prawnej i metodą faktów dokonanych działania zmierzające do przekształcenia NBP z instytucji zarządzanej kolegialnie w instytucję *de facto* monokratyczną, podległą Prezesowi NBP. Dla realizacji tego celu Prezes NBP utrudniał wykonywanie konstytucyjnych i ustawowych obowiązków niektórym członkom RPP, w tym Ludwikowi Koteckiemu, Przemysławowi Litwiniukowi oraz Joannie Tyrowicz, a także niektórym członkom Zarządu NBP, w tym Pawłowi Musze.

---

⁵¹ J. Roszkiewicz, *Zakaz domniemywania kompetencji i wyjątki od tego zakazu. Studium publicznoprawne*, Warszawa 2022, s. 19-21.

Działania Prezesa NBP polegały w szczególności na:

- 1) umyślnym blokowaniu dostępu niektórym członkom Rady Polityki Pieniężnej do protokołów z poprzednich posiedzeń;
- 2) umyślnym redagowaniu treści protokołów z posiedzeń Rady Polityki Politycznej (bez podstawy prawnej), wbrew faktycznemu przebiegowi posiedzenia;
- 3) umyślnym nieudostępnianiu członkom RPP ostatecznej wersji protokołu przed jego przyjęciem po bezprawnej modyfikacji oraz zarządzanie głosowaniem nad ostateczną wersją protokołu mimo niemożności zapoznania się przez członków z jego treścią;
- 4) umyślnym blokowaniu dostępu niektórym członkom Zarządu NBP do protokołów z posiedzeń RPP
- 5) umyślnej odmowie wykonania obowiązku zwołania posiedzenia Rady Polityki Pieniężnej na wniosek jej 3 członków, w trybie art. 16 ust. 1 zd. drugie ustawy o NBP oraz § 2 ust. 2 i ust. 3 regulaminu Rady Polityki Pieniężnej, ustalonego uchwałą Rady Polityki Pieniężnej z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej⁵²;
- 6) umyślnym przyczynieniu się do wprowadzenia niezgodnych z ustawą o NBP zmian w Regulaminie Rady Polityki Pieniężnej, ograniczających członkom RPP dostęp do analiz i innych dokumentów niezbędnych do wykonywania funkcji.

O niewykonywaniu obowiązków przez Prezesa NBP Adama Glapińskiego w zakresie współdziałania organów NBP informował szeroko Paweł Mucha, członek Zarządu NBP⁵³.

---

⁵² Tekst jedn. M. P. z 2022 r. poz. 231.

⁵³ Między innymi w piśmie do członków Rady Polityki Pieniężnej z 2 listopada 2023 r. w sprawie niewykonywania obowiązków w zakresie współdziałania organów NBP. Zob. <https://www.money.pl/gospodarka/wojna-w-nbp-ten-dokument-rzuca-nowe-swiatlo-na-dzialania-banku-6960994895866528a.html> (dostęp: 17.03.2024).

5.1. Blokowanie dostępu niektórym członkom Rady Polityki Pieniężnej do protokołów z poprzednich posiedzeń

Na podstawie § 11 ust. 4 regulaminu Rady Polityki Pieniężnej⁵⁴, przyjętego w oparciu o art. 16 ust. 2 ustawy o NBP, wprost przyznano członkom RPP prawo otrzymania kopii protokołów z posiedzeń Rady. Jak już wspomniano wyżej, dostęp do informacji na temat działalności Rady stanowi immanentne uprawnienie każdego członka RPP, które regulacje niższego rzędu jedynie potwierdzają. Niemniej jednak także sam § 11 ust. 4 regulaminu RPP nie różnicuje w żaden sposób zakresu prawa do informacji w zależności od tego, czy chodzi o zwykłego członka, czy przewodniczącego Rady. Nie istnieje żaden przepis prawa, który by przewidywał, że Prezes NBP może mieć szerszy dostęp do protokołów z posiedzeń Rady, niż zwykli jej członkowie, a także by Prezes NBP był „szafarzem” informacji zawartych w protokołach z posiedzeń RPP względem członków Rady i członków Zarządu NBP. Kompetencji zaś – jak już wspomniano – nie wolno domniemywać.

Tymczasem Adam Głapiński, jako Prezes NBP, uzurpuje sobie prawo do różnicowania dostępu do protokołów z posiedzeń Rady według własnego uznania, wychodząc z założenia, że tylko jemu jako przewodniczącemu organu przysługuje dostęp do wszystkich protokołów i prawo rozstrzygania o dostępie do nich przez inne osoby wchodzące w skład organów NBP. W konsekwencji odmawiał udostępniania członkom kopii protokołów z posiedzeń Rady, naruszając § 11 ust. 4 regulaminu RPP.

Jak wskazywał członek RPP Ludwik Kotecki: „My, czyli kilka osób w RPP, podnosimy właściwie co miesiąc, co dwa miesiące, że tam dochodzi do łamania różnego rodzaju procedur – nie są dostarczane materiały, albo z dużym opóźnieniem, a regulamin dokładnie mówi, z jakim wyprzedzeniem materiały powinny trafiać do członków RPP przed posiedzeniem. To jest absolutnie niedochowywane. (...) To już się stało tak powszednie, że niestety przestało kogokolwiek interesować. Ale my nadal nie mamy dostępu do tych materiałów czy do protokołów, przekazywane są one z opóźnieniem.

---

⁵⁴ Uchwała Rady Polityki Pieniężnej z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej (t.j. M. P. z 2022 r. poz. 231).

Kilku członków RPP też poprosiło o protokoły z poprzednich posiedzeń Rady i one nie zostały im udostępnione⁵⁵.

Z kolei inny członek RPP, Przemysław Litwiniuk, powiedział: „nawet nam, członkom Rady Polityki Pieniężnej, nie udostępnia się protokołów. Od prawie roku czekam na udostępnienie tych dokumentów. Po prostu mail osoby odpowiedzialnej w banku za przekazywanie tych dokumentów nie działa w drugą stronę”⁵⁶.

Odmawiając wydania kopii protokołów członkom RPP, Adam Glapiński naruszył art. 16 ust. 2 ustawy o NBP, podejmując decyzję odnoszącą się do trybu działania Rady bez podstawy w regulaminie Rady, a także art. 7 Konstytucji RP, podejmując działanie bez jakiegokolwiek podstawy prawnej.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

- 1) zeznań Ludwika Koteckiego, członka RPP – na okoliczność ustalenia faktycznych aspektów realizowanej pod kierunkiem Prezesa NBP praktyki nieudostępniania protokołów z posiedzeń RPP członkom Rady i członkom Zarządu NBP;
- 2) zeznań Przemysława Litwiniuka, członka RPP – na okoliczność ustalenia faktycznych aspektów realizowanej pod kierunkiem Prezesa NBP praktyki nieudostępniania protokołów z posiedzeń RPP członkom Rady i członkom Zarządu NBP;
- 3) zeznań Joanny Tyrowicz, członka RPP – na okoliczność ustalenia faktycznych aspektów realizowanej pod kierunkiem Prezesa NBP praktyki nieudostępniania protokołów z posiedzeń RPP członkom Rady i członkom Zarządu NBP;
- 4) zeznań Pawła Muchy, członka Zarządu NBP – na okoliczność ustalenia faktycznych aspektów realizowanej pod kierunkiem Prezesa NBP praktyki nieudostępniania protokołów z posiedzeń RPP członkom Rady i członkom Zarządu NBP.

---

⁵⁵ Cyt. za: Ludwik Kotecki: *Ping-pong w NBP. Tam jest potężny problem. Prezes Glapiński łamie prawo*, „Gazeta Wyborcza” z 13 listopada 2023 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,30397847,ludwik-kotecki-ping-pong-w-nbp-tam-jest-potezny-problem.html> (dostęp: 24.02.2024).

⁵⁶ Cyt. za: *Członek RPP: Perspektywa szatni się zmieniła. Dzisiaj płaszcz zginął jej pracownikowi*, portal TVN24 z 10 listopada 2023 r., <https://tvn24.pl/polska/konflikt-w-nbp-pawel-mucha-kontra-reszta-zarzadu-nbp-czlonek-rpp-przemyslaw-litwiniuk-komentuje-st7430561> (dostęp: 24.02.2024).

5.2. Modyfikacja treści protokołów z posiedzeń Rady Polityki Pieniężnej

Zgodnie z § 10 ust. 1 zd. 1 regulaminu Rady Polityki Pieniężnej z każdego posiedzenia Rady sporządza się protokół. Przepisy nie precyzują, kto odpowiada za techniczne sporządzenie projektu protokołu, to w praktyce czyni to zatrudniona w banku osoba wyznaczona przez Prezesa NBP jako przewodniczącego Rady. Ostateczna wersja protokołu musi jednak zostać przyjęta kolegiąlnie przez Radę w głosowaniu, co wynika wprost z § 10 ust. 1 zd. 2 regulaminu RPP. Protokół jest dokumentem urzędowym, który powinien odzwierciedlać faktyczny przebieg Rady.

Tymczasem, jak wynika z doniesień medialnych, Adam Głapiński w praktyce swobodnie ingerował w treść protokołów Rady, wykreślając z niego wypowiedzi niektórych członków RPP. Jak wskazała członkini RPP, Joanna Tyrowicz: „Od jakiegoś czasu pan prezes arbitralnie nie uwzględnia w protokole wielu kwestii podniesionych przez członków Rady podczas posiedzenia i sformułowanych przez nas jako poprawki do protokołu. Ściślej: pan prezes arbitralnie decyduje co z wypowiedzi (np. moich) trafia do protokołu”⁵⁷.

Żaden przepis prawa nie przyznaje Prezesowi NBP uprawnienia do jednoosobowego redagowania treści protokołu Rady. W korespondencji z Joanną Tyrowicz Prezes NBP wskazywał jako podstawy prawne swojego działania § 6 ust. 1 oraz § 10 ust. 1 regulaminu RPP, które stanowią o prowadzeniu posiedzeń Rady przez przewodniczącego oraz o sporządzaniu z tych posiedzeń protokołu. Żaden z tych przepisów jednak nie zawiera wyraźnego upoważnienia do jednoosobowego redagowania treści protokołu Rady i ignorowania wniosków członków RPP o wprowadzenie poprawek. Jak już wspomniano, polskie prawo publiczne wyklucza domniemywanie kompetencji. Tymczasem Prezes NBP w istocie domniemał sobie kompetencję do swobodnego modyfikowania treści protokołu, nawet wbrew stanowi faktycznemu. Działanie Adama Głapińskiego wypełniało więc znamiona deliktu

---

⁵⁷ Cyt. za: *Członkini RPP do Adama Głapińskiego: proszę wskazać podstawę prawną*, portal Money.pl z 18 października 2023 r., <https://www.money.pl/gospodarka/wypowiedzi-pomijane-w-sprawozdaniach-joanna-tyrowicz-oskarza-prezesa-nbp-6953380875803552a.html> (dostęp: 24.02.2024).

konstytucyjnego polegającego na naruszeniu zasady legalizmu, z której wywodzi się wspomniany zakaz domniemywania kompetencji.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodu z:

1) zeznań Joanny Tyrowicz, członka RPP – na okoliczność ustalenia faktycznych aspektów realizowanej pod kierunkiem Prezesa NBP praktyki sporządzania i przyjmowania protokołów z posiedzeń Rady Polityki Pieniężnej, w tym nieodnotowywania zgłaszanych zdań odrębnych i poprawek lub uzupełnień do protokołu;

2) pism Joanny Tyrowicz do Prezesa NBP z 28 sierpnia 2023 r. i z 6 września 2023 r. oraz pism Prezesa NBP do Joanny Tyrowicz z 29 sierpnia 2023 r. i 8 września 2023 r.;

3) zeznań Kamili Sukiennik, dyrektor Departamentu Generalnego NBP, odpowiedzialnego za obsługę prezydialną RPP – na okoliczność ustalenia, kto bezpośrednio odpowiadał za sporządzanie protokołów i od kogo otrzymywał dyspozycje co do jego treści oraz nieudostępniania protokołów członkom RPP w odpowiedzi na ich wnioski o dostęp do protokołów.

5.3. Nieudostępnianie członkom RPP ostatecznej wersji protokołu przed jego przyjęciem po bezprawnej modyfikacji oraz zarządzanie głosowaniem nad ostateczną wersją protokołu mimo niezapoznania członków Rady z jego treścią

Jak wynika z § 10 ust. 1 regulaminu RPP, protokół jest „przedstawiany Radzie do przyjęcia na najbliższym posiedzeniu, zwołanym po upływie dwudziestu jeden dni od posiedzenia, którego protokół dotyczy. Protokół dostarczany jest członkom Rady najpóźniej na siedem dni przed posiedzeniem, na którym ma być przyjęty”. Z przepisu wprost wynika zatem, że ostateczna wersja protokołu przyjmowana jest kolegiально przez Radę, a jego projekt musi zostać przedłożony członkom Rady z co najmniej 7-dniowym wyprzedzeniem. Tymczasem, jak wynika z wypowiedzi niektórych członków RPP, Prezes NBP w ogóle nie doręcza im przed głosowaniem ostatecznej wersji protokołu po wprowadzonych przez siebie samego poprawkach: „nie dostajemy ostatecznego protokołu. To jest najciekawsza historia. Dostajemy projekt protokołu, do którego zgłaszamy uwagi, natomiast nie dostajemy później tego ostatecznego”⁵⁸.

---

⁵⁸ Cyt. za: Ludwik Kotecki: *Ping-pong w NBP. Tam jest potężny problem. Prezes Glapiński łamie prawo*, „Gazeta Wyborcza” z 13 listopada 2023 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,30397847,ludwik-kotecki-ping-pong-w-nbp-tam-jest-poteczny-problem.html> (dostęp: 24.02.2024).

Odmawiając udostępnienia członkom RPP ostatecznej wersji protokołów przed ich przyjęciem, Adam Glapiński naruszył art. 16 ust. 2 ustawy o NBP, podejmując decyzję odnoszącą się do trybu działania Rady bez podstawy w regulaminie Rady, a także art. 7 Konstytucji RP, podejmując działanie bez jakiegokolwiek podstawy prawnej.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodu z:

1) zeznań Ludwika Koteckiego, członka RPP – na okoliczność ustalenia, czy i jak często członkowie RPP głosowali nad przyjęciem protokołu bez znajomości jego treści;

3) zeznań Kamili Sukiennik, dyrektor Departamentu Generalnego NBP, odpowiedzialnego za obsługę prezydią RPP – na okoliczność ustalenia, jakie były podstawy faktyczne i prawne zaniechania udostępnienia członkom RPP ostatecznej wersji protokołu przed jego przyjęciem.

5.4. Blokowanie dostępu niektórym członkom Zarządu NBP do protokołów z posiedzeń RPP

Wspomniany § 11 ust. 4 regulaminu Rady Polityki Pieniężnej, przyjęty na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy o NBP, wprost przyznaje członkom Zarządu prawo dostępu do kopii protokołów z posiedzeń Rady.

Tymczasem Prezes NBP Adam Glapiński odmawia udostępniania niektórym członkom Zarządu NBP kopii protokołów z posiedzeń RPP. Jak wskazuje członek Zarządu NBP Paweł Mucha: „Kopie protokołów z posiedzeń RPP nie są w ogóle udostępniane co najmniej części członków Zarządu NBP”. Jego zdaniem, członkowie Zarządu NBP nie byli w stanie wywiązywać się z bieżących obowiązków, czego przykładem było głosowanie nad przyjęciem uchwały nr 3/11/2023 akceptującej odpowiedź Prezesa NBP na pytania Najwyższej Izby Kontroli dotyczące realizacji założeń polityki pieniężnej w 2022 r., w którym część członków Zarządu NBP nie wzięła udziału z uwagi na brak znajomości protokołów RPP⁵⁹.

Departament Prawny NBP w publicznym komunikacie bronił legalności blokowania dostępu członkom Zarządu NBP do protokołów z posiedzeń RPP,

---

⁵⁹ Pismo Pawła Muchy z 2 listopada 2023 r. do członków Rady Polityki Pieniężnej w sprawie niewykonywania obowiązków przez Prezesa NBP.

powołując się na art. 4 ust. 1 ustawy z 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych, zgodnie z którym „informacje niejawne mogą być udostępnione wyłącznie osobie dającej rękojmię zachowania tajemnicy i tylko w zakresie niezbędnym do wykonywania przez nią pracy lub pełnienia służby na zajmowanym stanowisku albo wykonywania czynności zleconych”. W ocenie Departamentu Prawnego NBP „nie są natomiast niezbędne do wykonywania czynności służbowych przez Pana P. Muchę informacje dotyczące przebiegu dyskusji na posiedzeniu Rady, w tym w szczególności treści wypowiedzi poszczególnych członków RPP. Ten obszar informacji, zgodnie z ustaleniami Rady Polityki Pieniężnej kolejnych kadencji, podlega szczególnej ochronie prawnej. Osobiste ambicje i ciekawość Pana P. Muchy nie są wystarczającym argumentem do złamania tych ustaleń”⁶⁰.

Jak już jednak wspomniano, w zakresie kierowania bankiem centralnym uprawnienia członków Zarządu są równe uprawnieniom Prezesa NBP, z zastrzeżeniem art. 11 ustawy o NBP, który jednak nie przewiduje żadnych szczególnych kompetencji Prezesa w zakresie dostępu do protokołów z posiedzeń RPP. Bezpośrednia podstawa prawna dostępu do protokołów jest taka sama dla Prezesa NBP, członków RPP i członków Zarządu – wspomniany już § 11 ust. 4 regulaminu RPP, który stanowi, że „[k]opie protokołu przekazuje się Przewodniczącemu Rady, członkom Rady i członkom Zarządu NBP”. Konsekwentnie dostęp do protokołów z posiedzeń RPP powinien być równy dla wszystkich członków Zarządu, zwłaszcza, że regulamin ani ustawa o NBP nie przewidują żadnych wyjątków w tym zakresie.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę, że przepisy prawa nie przyznają Prezesowi NBP żadnych uprawnień w zakresie ochrony informacji niejawnych, w tym w zakresie decydowania o tym, komu i na jakich warunkach je udostępniać. Art. 14 ust. 1 ustawy o ochronie informacji niejawnych stanowi, że za ochronę informacji niejawnych, w szczególności za zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania tej ochrony, odpowiada „kierownik jednostki organizacyjnej”. Z kolei zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o NBP „[d]ziałalnością NBP kieruje Zarząd”.

---

⁶⁰ Oświadczenia Departamentu Prawnego NBP z 9 listopada 2023 r. opublikowane na stronie <https://nbp.pl/oswiadczenie-departamentu-prawnego-nbp/> (dostęp: 24.02.2024).

„Kierownikiem jednostki” w przypadku NBP nie jest więc Prezes, lecz Zarząd, i to ten ostatni powinien podejmować decyzje o zakresie i zasadach udostępniania informacji niejawnych.

Wnioski o przeprowadzenie dowodów z:

- 1) zeznań Pawła Muchy, członka Zarządu NBP – na okoliczność ustalenia, ile razy i kiedy odmawiano mu dostępu do kopii protokołów RPP i kto bezpośrednio mu odpowiadał na prośby o udostępnienie;
- 2) pisma Pawła Muchy z 2 listopada 2023 r. do członków Rady Polityki Pieniężnej w sprawie niewykonywania obowiązków przez Prezesa NBP;
- 3) pisma Pawła Muchy z 6 listopada 2023 r. do członków Rady Polityki Pieniężnej w sprawie niewykonywania obowiązków przez Prezesa NBP;
- 4) pism Pawła Muchy z 31 marca, 5 czerwca, 13 czerwca i 24 października 2023 r. do Prezesa NBP oraz odpowiedzi Prezesa NBP na te pisma;
- 5) zeznań Doroty Szymanek, dyrektora Departamentu Prawnego NBP – na okoliczność ustalenia, kto był autorem oświadczenia Departamentu Prawnego NBP z 9 listopada 2023 r. oraz pod którym kierunkiem sporządzono to oświadczenie.

5.5. Odmowa zwołania posiedzenia RPP na wniosek 3 członków rady

Pismem z 25 października 2022 r. troje członków Rady Polityki Pieniężnej zwróciło się do Adama Glapińskiego z wnioskiem, opartym na art. 16 ust. 1 zd. drugie ustawy o NBP oraz § 2 ust. 2 i ust. 3 regulaminu Rady Polityki Pieniężnej, ustalonego uchwałą Rady Polityki Pieniężnej z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej (t.j. M. P. z 2022 r. poz. 231), o zwołanie posiedzenia Rady na dzień 8 listopada 2022 r. Jak wynika z treści pisma Adama Glapińskiego, opublikowanego w serwisie internetowym NBP, prezes NBP odmówił zwołania zawnioskowanego posiedzenia⁶¹. W opinii wnioskodawców, Adam Glapiński naruszył w ten sposób przepisy ustawy o NBP, gdyż był przedstawionym mu wnioskiem związany⁶²,

⁶¹ Zob. <https://nbp.pl/odpowiedz-na-pismo-czlonkow-rady-polityki-pienieznej-z-dnia-25-pazdziernika-2022-r/> (dostęp: 24.02.2024).

⁶² Zob. pkt 2.3. M. Jabłoński, *Opinia prawna w przedmiocie ustalenia statusu prawnego członka Rady Polityki Pieniężnej oraz charakteru jego praw i obowiązków w zakresie realizacji konstytucyjnie i ustawowo zdefiniowanych zadań oraz kompetencji Rady jako organu kolegiального NBP*, Kancelaria Senatu – Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji „Opinie i ekspertyzy”, OE-441, 2023. Opublikowana: <https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatekspertyzy/6696/plik/oe-441.pdf> (dostęp: 12.03.2024).

utrudniając w ten sposób członkom RPP wykonywanie ich konstytucyjnych i ustawowych obowiązków.

5.6. Niezgodna z ustawą o NBP zmiana Regulaminu RPP

W listopadzie 2021 r. Adam Glapiński, wykonując funkcję przewodniczącego Rady Polityki Pieniężnej, którą pełni jako Prezes NBP, przedłożył Radzie i uczestniczył w zatwierdzeniu uchwały nr 12/2021 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 3 listopada 2021 r. zmieniającej uchwałę w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej (M. P. z 2021 r. poz. 1043). Na mocy § 1 pkt 1 lit. a) tej uchwały, w treści Regulaminu RPP uchylono ust. 5 w § 14, który dotychczas nosił brzmienie: „Rada na bieżąco otrzymuje dostępne w NBP materiały o charakterze statystycznym, informacyjnym i analitycznym, niezbędne do wykonywania przez nią swoich obowiązków”.

Stwierdzić należy, że tak istotne ograniczenie uprawnień Rady i poszczególnych jej członków nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy o NBP, która nie formułuje delegacji do ograniczenia w postanowieniach regulaminowych kompetencji i uprawnień przypisanych w Konstytucji RP i ustawie na rzecz RPP. Jest to kolejny przejaw realnego koncentrowania przez Adama Glapińskiego, jako Prezesa NBP, uprawnień do dysponowania informacją w relacjach z innymi organami Narodowego Banku Polskiego.

Wnioski o przeprowadzenie dowodów z:

- 1) zeznań członków RPP, którzy uczestniczyli w posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej w dniu 3 listopada 2021 r. na okoliczność ustalenia źródła inicjatywy uchwałodawczej i przebiegu dyskusji nad przedłożonym projektem;
- 2) protokołu z posiedzenia RPP w dniu 3 listopada 2021 r. na okoliczność ustalenia źródła inicjatywy uchwałodawczej i przebiegu dyskusji nad przedłożonym projektem;
- 3) dokumentu obejmującego projekt uchwały RPP nr 12/2021 z 3 listopada 2021 r. wraz z uzasadnieniem, informacją o osobach sporządzających projekt i ewentualną opinią Zarządu NBP;
- 4) z zeznań osoby (osób) przygotowujących projekt uchwały RPP nr 12/2021 z 3 listopada 2021 r. na okoliczność ustalenia przyczyn podjęcia i przebiegu prac nad projektem oraz roli Adama Glapińskiego w tym procesie.

Ad 6. Wprowadzenie w błąd Ministra Finansów przy opracowywaniu projektu ustawy budżetowej na 2024 r. – naruszenie art. 21 pkt 2 ustawy o NBP

Art. 21 pkt 2 ustawy o NBP zobowiązuje bank centralny do „współdziałania z właściwymi organami państwa w kształtowaniu i realizacji polityki gospodarczej państwa”, w tym poprzez „współdziałanie z Ministrem Finansów w opracowaniu planów finansowych państwa”. Z art. 21 pkt 2 ustawy o NBP wynika zatem obowiązek współdziałania wszystkich organów banku centralnego – w tym jego Prezesa – z Ministrem Finansów w zakresie niezbędnym do rzetelnego opracowania planów finansowych państwa, w tym przede wszystkim projektu ustawy budżetowej. Podstawą współdziałania Prezesa NBP z Ministrem Finansów jest wymiana informacji, które powinny opierać się na rzetelnej analizie danych, przeprowadzonej zgodnie z przepisami prawa oraz ugruntowanymi standardami rachunkowości.

W dwóch pismach z 23 sierpnia 2023 r. Adam Glapiński zawiadomiał Ministra Finansów, że NBP przekaże do budżetu na 2024 rok wpłatę z zysku za rok 2023 – najpierw powiadomił go o kwocie 4-6 mld zł, a kilka godzin później o kwocie 6 mld zł. Podana informacja stała w sprzeczności z wewnętrzną prognozą sporządzoną przez Departament Rachunkowości i Finansów NBP, wedle której według danych dostępnych na dzień 31 lipca 2023 r. bank centralny miał w 2023 r. nie osiągnąć zysku, ale stratę w wysokości co najmniej 17,8 mld zł⁶³.

Według informacji posiadanych przez wnioskodawców, dokument z prognozą został przedłożony Zarządowi NBP w dniu 17 sierpnia 2023 r. przez dyrektora Departamentu Rachunkowości i Finansów Krzysztofa Kruszewskiego, a w dniu 18 sierpnia 2023 r. zatwierdzony do przedstawienia Zarządowi NBP przez Adama Lipińskiego, jako Wiceprezesa NBP nadzorującego prace Departamentu oraz Martę Kightley, jako Wiceprezesa NBP działającą w zastępstwie Prezesa NBP. Zatem prognoza przygotowana przez Departament Rachunkowości i Finansów powinna być znana Adamowi Glapińskiemu w dniu 23 sierpnia 2023 r., gdy najpierw podpisał pismo do Ministra Finansów informujące o spodziewanym przekazaniu do budżetu kwoty

---

⁶³ „Informacja dla Zarządu NBP: Zmiany w bilansie oraz w rachunku zysków i strat NBP w lipcu 2023 r.”, Departament Rachunkowości i Finansów NBP, Warszawa, 2023.

4-6 mld zł, a następnie – kilka godzin później – pismo informujące o kwocie 6 mld zł. Jasne jest, że sporządzenie i podpisanie dokumentu o takim znaczeniu odbywa się przy udziale merytorycznie odpowiedzialnych departamentów NBP przy uwzględnieniu treści materiałów zaaprobowanych przez Zarząd NBP.

Różnica między ujemnym wynikiem NBP podanym w prognozie wg stanu wiedzy na koniec lipca 2023 r. (- 17,8 mld zł), a dodatnim wynikiem podanym przez Prezesa NBP Ministrowi Finansów (+ 6 mld zł) wynosi aż 23,8 mld zł.

Konieczne jest zatem ustalenie, na jakich dokumentach prezes NBP Adam Glapiński opierał osąd o zdolności wygenerowania przez NBP zysku za 2023 r. i wpłacie do budżetu państwa w takiej właśnie wysokości, czy działał z zachowaniem zasady staranności i rzetelności oraz jakimi motywami kierował się formułując i przekazując Ministrowi Finansów informację tej treści.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

- 1) *dwóch pism Prezesa NBP do Ministra Finansów z 23 sierpnia 2023 r.;*
- 2) *informacji Departamentu Rachunkowości i Finansów NBP dla Zarządu NBP pt. „Zmiany w bilansie oraz w rachunku zysków i strat NBP w lipcu 2023 r.”;*
- 3) *zeznań Magdaleny Rzeczkowskiej – ówczesnej Minister Finansów;*
- 4) *zeznań Krzysztofa Kruszewskiego – dyrektora Departamentu Rachunkowości i Finansów NBP – na okoliczność ustalenia sposobu i podstaw merytorycznych przygotowania pism Prezesa NBP do Ministra Finansów z 23 sierpnia 2023 r.;*
- 5) *zeznań Adama Lipińskiego – Wiceprezesa NBP – na okoliczność ustalenia przyjętych przez Zarząd NBP i aktualnych w dniu 23 sierpnia 2023 r. prognoz odnośnie do zysku NBP za 2023 r.;*
- 6) *zeznań Marty Kightley – Wiceprezesa i Pierwszego Zastępcy Prezesa NBP – na okoliczność ustalenia przyjętych przez Zarząd NBP i aktualnych w dniu 23 sierpnia 2023 r. prognoz odnośnie do zysku NBP za 2023 r.;*
- 7) *zeznań pozostałych członków Zarządu NBP - na okoliczność ustalenia przyjętych przez Zarząd NBP i aktualnych w dniu 23 sierpnia 2023 r. prognoz odnośnie do zysku NBP za 2023 r.*

Działanie Prezesa NBP w procesie informowania Ministra Finansów o istnieniu podstaw do zaplanowania w projekcie ustawy budżetowej na 2024 r. po stronie dochodów przewidywanego zysku NBP za 2023 r. w kwocie 6 mld zł, niezależnie od tego czy stanowiło przejaw rażącego niedbalstwa czy umyślnego poświadczenia nieprawdy, skutkowało naruszeniem przez niego obowiązku wynikającego z art. 21 pkt 2 ustawy o NBP, który zobowiązuje Prezesa NBP do współdziałania z Ministrem Finansów w opracowaniu planów finansowych państwa.

Podsumowując, Adam Glapiński, jako Prezes NBP, uchybił ustawowemu obowiązkowi współdziałania z Ministrem Finansów, wprowadzając organ państwa w błąd co do przewidywanej wysokości wpłaty z zysku NBP do budżetu państwa, mimo że bank centralny dysponował wiarygodną prognozą sporządzoną przez Departament Rachunkowości i Finansów NBP, zatwierdzoną przez Zarząd NBP, z której jednoznacznie wynikało, że NBP nie osiągnie w 2023 r. zysku i nie wpłaci z tego tytułu jakichkolwiek środków do budżetu państwa.

Ad 7. Przyznanie przez Zarząd NBP i przyjęcie przez Prezesa NBP nagród kwartalnych, jako stałego składnika wynagrodzenia Prezesa NBP – naruszenie art. 66 ust. 3 ustawy o NBP i art. 3 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe

28 czerwca 2019 r. Adam Glapiński, działając w porozumieniu z co najmniej częścią członków Zarządu NBP, doprowadził do przyjęcia uchwały nr 14/2019 kreującej niezgodny z przepisami ustaw mechanizm automatycznego naliczania i wypłacania jemu samemu w każdym roku kalendarzowym czterech nagród kwartalnych, w wysokości nieuzależnionej od stopnia zaangażowania Prezesa NBP w realizację zadań określonych w ustawie o NBP oraz od wyników osiągniętych przez NBP, czyniąc je w istocie stałym składnikiem jego wynagrodzenia.

Zgodnie z przywołaną uchwałą Zarządu NBP, Prezesowi NBP przyznaje się (co najmniej na przyszłość, być może i za okres przeszły – wymaga to ustalenia) „nagrody za szczególne zaangażowanie w realizację zadań określonych w ustawie

o Narodowym Banku Polskim oraz za wyniki osiągnięte przez NBP”, których wysokość wynosi:

- 1) za I kwartał – 1,5 krotność;
- 2) za II kwartał – 2 krotność;
- 3) za III kwartał – 2,5 krotność;
- 4) za IV kwartał – 3 krotność

- miesięcznego wynagrodzenia obliczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy (§ 3 ust. 2 uchwały nr 14/2019).

Następnie, jeszcze w tym samym roku (ale już po wyborach parlamentarnych w październiku 2019 r.), Zarząd NBP zmienił ww. uchwałę podwyższając – na mocy § 1 uchwały Nr 36/2019 z dnia 4 listopada 2019 r. wysokość poszczególnych nagród kwartalnych do następujących wartości:

- 1) za I kwartał – 3 krotność;
- 2) za II kwartał – 3,5 krotność;
- 3) za III kwartał – 4 krotność;
- 4) za IV kwartał – 4,5 krotność

- miesięcznego wynagrodzenia obliczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

Wskazać przy tym należy, że wyżej określone mnożniki odnoszą się do sumy stałych składników wynagrodzenia miesięcznego Prezesa NBP wynikających z ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, dodatek za wieloletnią pracę), ale także do składnika w postaci przyznanej na podstawie § 1 ww. uchwały Zarządu NBP Nr 14/2019 w stałej wysokości premii miesięcznej wynoszącej 100% podstawy naliczania premii, obejmującej sumę wynikających z ustawy wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego i dodatku za wieloletnią pracę. Wynika z tego, że Prezes NBP wraz z co najmniej większością urzędujących w 2019 r. członków Zarządu NBP doprowadził do zwielokrotnienia, przysługującego mu na mocy ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, wynagrodzenia miesięcznego poprzez dodanie do niego niewarunkowanej spełnieniem

jakichkolwiek przesłanek premii miesięcznej w kwocie równej 100% jego wynagrodzenia ustawowego, a następnie poddając sumę tych składników ustawowych pensji i wynikającej z uchwały premii miesięcznej (łącznie 200% wynagrodzenia ustawowego) cokwartalnemu mnożeniu (przez 3, przez 3,5, przez 4 i przez 4,5) w celu ustalenia wysokości nagród za poszczególne kwartały, bez względu na osobiste zaangażowanie oraz wyniki osiągnięte przez bank centralny.

Zdaniem wnioskodawców, przyjęcie ww. uchwały i jej nowelizacji nastąpiło z naruszeniem art. 66 ust. 3 ustawy o NBP, który upoważnia Zarząd NBP jedynie do ustalenia „zasad wynagradzania pracowników NBP”. Uchwała Zarządu NBP powinna zatem stanowić akt normatywny (generalny i abstrakcyjny), określający ogólne i zobiektywizowane kryteria obliczania i przyznawania składników wynagrodzenia, w tym premii oraz nagród. Tymczasem § 3 ust. 2 uchwały Zarządu NBP nr 14/2019, zmieniony następnie na mocy § 1 uchwały Zarządu NBP nr 36/2019, stanowi w istocie indywidualno-konkretne rozstrzygnięcie, przewidujące systematyczne przyznawanie Adamowi Glapińskiemu czterech kwartalnych nagród w każdym roku, w wysokości z góry określonej „za szczególne zaangażowanie w realizację zadań określonych w ustawie o Narodowym Banku Polskim oraz za wyniki osiągnięte przez NBP”. Tym sposobem Prezes NBP, jako przewodniczący Zarządu NBP, doprowadził – wraz z innymi członkami Zarządu NBP – do przyjęcia korzystnego dla siebie mechanizmu przyznawania nagród, które pobierał niezależnie od efektywności wykonywanej pracy. Stworzona konstrukcja nie tylko wykracza poza upoważnienie ustawowe z art. 66 ust. 3 ustawy o NBP, ale także stoi w sprzeczności z naturą nagrody jako incydentalnej gratyfikacji finansowej za ponadstandardową działalność pracownika (szczególnie osiągnięcie czy szczególną efektywność pracy). Tymczasem w przypadku Prezesa NBP nagrody stały się w istocie kolejnym stałym składnikiem jego wynagrodzenia, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, które przewiduje dwa składniki wynagrodzenia, tj. wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek funkcyjny. Kolejnym ustawowym składnikiem wynagrodzenia Prezesa NBP jest dodatek za wieloletnią pracę (art. 3b ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w zw. z art. 22 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych).

Natomiast ustawa o NBP dopuszcza, po jej nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 22 lutego 2019 r. o zmianie ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz ustawy o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. poz. 371), przyznawanie Prezesowi NBP premii i nagród, ale w oparciu o ustalone przez Zarząd NBP „zasady” (zob. art. 66 ust. 3 w zw. z art. 66 ust. 5 ustawy o NBP), nie zaś w z góry zadekretowanej wysokości, bez kryteriów oceny i odniesienia do osiągniętych wyników w pracy.

Podsumowując, w ocenie wnioskodawców, Adam Glapiński, działając w zakresie urzędowania jako Prezes NBP, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził do przyjęcia przez Zarząd NBP uchwały, która nie określając zasad ustalania nabycia prawa do nagrody przyznawała mu, co najmniej na przyszłość, cztery nagrody kwartalne w każdym roku, niezależnie od efektywności wykonanej pracy, czyniąc je w istocie kolejnym stałym składnikiem jego wynagrodzenia, co stanowiło naruszenie art. 66 ust. 3 ustawy o NBP oraz art. 3 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

- 1) uchwały nr 14/2019 Zarządu NBP z 28 czerwca 2019 r. w sprawie premii i nagród dla Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wiceprezesa - pierwszego zastępcy Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz wiceprezesa Narodowego Banku Polskiego;
- 2) uchwały nr 36/2019 Zarządu NBP z 4 listopada 2019 r. zmieniającej uchwałę w sprawie premii i nagród dla Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wiceprezesa - pierwszego zastępcy Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz wiceprezesa Narodowego Banku Polskiego;
- 3) zeznań Doroty Szymanek, dyrektora Departamentu Prawnego NBP – na okoliczność ustalenia trybu przygotowania i oceny zgodności z upoważnieniem ustawowym uchwał Zarządu NBP nr 14/2019 i nr 36/2019;
- 4) listy płac Prezesa NBP Adama Glapińskiego z okresu lat 2019-2024 z podziałem na poszczególne miesiące z wyodrębnieniem wszystkich składników rodzajowych wypłaconego mu wynagrodzenia – na okoliczność ustalenia wartości korzyści majątkowej uzyskanej w związku z realizacją postanowień ww. kwestionowanych uchwał Zarządu NBP.

Ad 8. Działania naruszające art. 227 ust. 4 Konstytucji RP

Konstytucja RP przyznaje Narodowemu Bankowi Polskiemu pozycję organu niezależnego od rządu, parlamentu i partii politycznych⁶⁴. Status niezależności jest z jednej strony przywilejem, a z drugiej strony obowiązkiem obciążającym wszystkie organy banku centralnego: Prezesa NBP, Zarząd NBP oraz Radę Polityki Pieniężnej. Szczególną uwagę należy zwrócić na art. 227 ust. 4 Konstytucji RP, który zakazuje Prezesowi NBP członkostwa w partiach politycznych i związkach zawodowych oraz prowadzenia działalności publicznej niedającej się pogodzić z godnością jego urzędu.

Art. 227 ust. 4 Konstytucji RP jest w doktrynie prawa konstytucyjnego powszechnie interpretowany jako nakaz zachowywania apolityczności przez Prezesa NBP⁶⁵. Z nakazem apolityczności powiązany jest „zakaz podejmowania szeroko pojętych działań publicznych mogących podważyć zaufanie do niezależności Prezesa NBP od jakichkolwiek podmiotów zewnętrznych (organów państwowych, partii politycznych, organizacji itp.)”⁶⁶. Podsumowując, działalnością niedającą się pogodzić z godnością urzędu Prezesa NBP mogą być wszelkie publicznie aktywności podważające zaufanie społeczeństwa do niezależności banku centralnego i osób będących piastunami jego organów od parlamentu, rządu i partii politycznych. Można do nich przykładowo zaliczyć:

- publiczne wypowiedzi wyrażające poparcie dla działań określonej partii politycznej, a także komentujące bieżące spory polityczne niezwiązane z kompetencjami banku centralnego (niedotyczące polityki pieniężnej),

---

⁶⁴ W. Brzozowski, *Niezależność konstytucyjnego organu państwa i jej ochrona*, Warszawa 2016, s. 58-62. Zob. też W. Baka, *Bankowość centralna. Funkcje - metody - organizacja*, Warszawa 2001, s. 86-100.

⁶⁵ W. Odrowąż-Sypniewski, *W sprawie praktycznych aspektów związanych z wymogiem apolityczności Prezesa NBP wynikającym z art. 227 ust. 4 Konstytucji*, „Ekspertyzy i Opinie Prawne. Biuletyn” 2000, Nr 5, s. 94-95; W. Sokolewicz, uw. 22 do art. 227, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2007, t. V, s. 37; W. Skrzydło, uw. do art. 227, w: W. Skrzydło, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, LEX 2013; P. Sarnecki, *Niezależne od rządu organy regulujące*, w: P. Sarnecki (red.), *Prawo konstytucyjne RP*, Warszawa 2014, s. 373; L. Góral, J. Koperkiewicz-Model, uw. 3 do art. 227, w: M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87-243*, Legalis 2016; B. Banaszak, *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2017, s. 600; L. Garlicki, *Polskie prawo konstytucyjne*, Warszawa 2020, s. 364; M. Zubik, *Prawo konstytucyjne współczesnej Polski*, Warszawa 2023, s. 376; R. Krawczyk, *Finanse publiczne*, w: D. Górecki (red.), *Polskie prawo konstytucyjne*, Warszawa 2020, s. 335.

⁶⁶ B. Banaszak, uw. 8 do art. 227, w: B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Legalis 2012.

- udział w posiedzeniach organów statutowych partii politycznych, jak również udział w nieoficjalnych zebraniach parlamentarzystów danej partii politycznej w sprawach publicznych,
- prowadzenie polityki kadrowej w oparciu o zasób działaczy określonego środowiska politycznego,
- podejmowanie działań obniżających zaufanie społeczne do banku centralnego, jako instytucji niezależnej i skoncentrowanej na realizacji konstytucyjnych i ustawowych celów.

W naszym przekonaniu Adam Glapiński jako Prezes NBP, umyślnie dopuścił się naruszenia konstytucyjnego nakazu apolityczności poprzez:

- 1) wypowiedzi publiczne wyrażające poparcie dla działań partii Prawo i Sprawiedliwość oraz krytykę działań partii opozycyjnych (w tym zwłaszcza Platformy Obywatelskiej RP) oraz angażowanie się w bieżące spory polityczne między tymi ugrupowaniami w sprawach nie dotyczących polityki pieniężnej;
- 2) udział w zebraniach kierownictwa i parlamentarzystów partii Prawo i Sprawiedliwość w jej siedzibie przy ul. Nowogrodzkiej w bliżej nieokreślonym celu;
- 3) występowanie z wnioskami o powołanie w skład Zarządu NBP osób nieposiadających specjalnych kwalifikacji i doświadczenia w zakresie przedmiotu odpowiedzialności bankowości centralnej, lecz pełniących funkcje w strukturach politycznych, parlamentarnych, rządowych lub samorządowych partii Prawo i Sprawiedliwość, a także poprzez zdefiniowanie po wyborach parlamentarnych przeprowadzonych w 2023 r. polityki kadrowej NBP, jako zorientowanej na zatrudnienie zasobów kadrowych środowiska polityczno-rządowego partii Prawo i Sprawiedliwość;
- 4) podejmowanie innych decyzji obniżających zaufanie społeczne do banku centralnego jako instytucji niezależnej i skoncentrowanej na realizacji konstytucyjnych i ustawowych celów

8.1. Wypowiedzi publiczne Adama Glapińskiego wyrażające poparcie dla działań partii Prawo i Sprawiedliwość oraz krytykujące działalność partii opozycyjnych

Przykładem wypowiedzi publicznych uchybiających godności urzędu Prezesa NBP w rozumieniu art. 227 ust. 4 Konstytucji RP są dwa wywiady Adama Glapińskiego dla tygodnika „Sieci” (w szczególności **pogrubione** przez wnioskodawców fragmenty).

Adam Glapiński w wywiadzie z 31 lipca 2022 r. dla tygodnika „Sieci”⁶⁷:

Michał Karnowski i Maciej Wośko: *Celem zmiany rządów w Polsce, do czego najwyraźniej prze Bruksela, jest szybsze wciągnięcie Polski do strefy euro? To ma zagwarantować rząd Donalda Tuska, ale musi też dojść do zmiany na stanowisku prezesa NBP. O to idzie ta gra?*

Adam Glapiński: *To dzieje się teraz i tutaj. Obalić rząd, wprowadzić Polskę do strefy euro, podpisać się pod pomysłem państwa europejskiego. Taki jest ich plan. Z tym planem został wysłany do Polski Donald Tusk.*

Michał Karnowski i Maciej Wośko: *Na drodze Donalda Tuska do strefy euro, jeśli oczywiście wygralby wybory, stoi jeden człowiek – prezes NBP prof. Adam Glapiński.*

Adam Glapiński: *Stąd ten atak. W pierwszej chwili zastanawiałem się, dlaczego Donald Tusk zaraz po przyjeździe zaatakował tak brutalnie mnie osobiście i Narodowy Bank Polski. To mogła być oczywiście taka osobista reakcja, bo Tusk zawsze będzie mi pamiętał, że to ja przekazałem nagranie z podstępnego obalania rządu Jana Olszewskiego, które posłużyło do stworzenia „Nocnej zmiany”. To pokazało publicznie, że żadnym antykomunistą i demokratą nie jest. Ale zrozumiałem, że tak historyczny i bardzo szkodliwy dla Polski atak na bank centralny musi mieć jednak jakieś głębsze przesłanie, jakiś plan. I tu chodzi o zrealizowanie niemieckiego planu – obalenia rządu Prawa i Sprawiedliwości, ustanowienia jakiegoś „rządu Tuska” (...).*

(...)

Polacy realizujący plany obcych państw kosztem Polaków – ich poziomu życia, bezpieczeństwa, niepodległości. To nie są patrioci, to konformiści. Tak jak przed laty

---

⁶⁷ „Sieci” nr 31/2022.

komuniści w Polsce. Przecież oni nie czytali Marksa i Engelsa – byli po prostu skrajnymi konformistami – chcieli dobrze żyć, móc wyjechać na zagraniczne stypendia, na Zachód, wychowywać dostatnio dzieci. To dziś elity Platformy Obywatelskiej, ta reprezentacja w Parlamencie Europejskim, to często pierwsi sekretarze komunistycznego PZPR będącego agenturą sowiecką w Polsce, z komunistycznych uczelni. Kto mnie atakował? Dariusz Rosati, który był pierwszym sekretarzem, Belka, Cimoszewicz czy nawet najwyżsi dygnitarze komunistyczni, jak Miller. Polscy komuniści zawsze byli wynarodowieni, zawsze służyli komuś silniejszemu, dziś odnaleźli nowego protektora w oligarchii unijnej pod wodzą Niemiec. Walczą z Kościołem i uczuciami patriotycznymi. Są i będą za likwidacją polskiego państwa. To są ich poglądy europejskie. Dlatego wszyscy patrioci, chcący zachować suwerenną Polskę, są ich głównym przeciwnikiem.

(...)

Michał Karnowski i Maciej Wośko: *Stąd plan, żeby nie dać Polsce pieniędzy z Europejskiego Funduszu Odbudowy?*

Adam Glapiński: *Tak. Komisja Europejska jawnie dąży do obalenia polskiego rządu. Zamieszanie z pieniędzmi z KPO tak naprawdę odgrywa jedynie rolę psychologiczną. Dzięki temu można miażdżyć Polskę i Polaków takim przesłaniem, że te pieniądze przyniosłyby dziś jakiś niesamowicie istotny wzrost dobrobytu, że każdy coś by z tego miał, a ten rząd – rząd PiS – tych pieniędzy nie chce, nie może ich dostać itd.... To do tego służy. (...)*

Michał Karnowski i Maciej Wośko: *To pozwoli nam zbudować silną armię?*

Adam Glapiński: *Nie ma poważania kraj, który nie ma silnej armii. Szwajcaria jest krajem neutralnym, od kiedy pamiętamy, ale ma potężną armię i powszechne szkolenie wojskowe. Szwecja..., Turcja, biedny kraj, siada w Europie jak równy z równymi, bo ma najsilniejszą armię w regionie. Czemu sprzeciwiają się dziś nasi sąsiedzi z lewa i prawa, z zachodu i wschodu? Potężnym siłom zbrojnym w Polsce. Opór jest wielki. Niemcy planują przeznaczyć 100 mld euro, tworząc notabene pozabudżetowy fundusz na dofinansowanie armii. Natychmiast po ogłoszeniu polskiego planu wsparcia sił*

zbrojnych. Stać nas na armię i wzrost gospodarczy. Trzeba tylko utrzymać to, co mamy: rząd patriotyczny gwarantujący rozwój gospodarczy, własną walutę i silną armię. I wysoko trzymać gardę!

Adam Glapiński w wywiadzie z **8 października 2023 r.** dla tygodnika „Sieci”⁶⁸:

Michał Karnowski: *W chwili, gdy ta rozmowa ukazuje się na łamach tygodnika „Sieci”, pozostaje mniej niż tydzień do wyborów parlamentarnych. Na ile ich wynik jest ważny z pana punktu widzenia, z pozycji prezesa NBP?*

Adam Glapiński: *Bardzo ważny. Jeżeli prezesi innych banków centralnych mnie o coś pytają, to właśnie o to, czy po wyborach ukształtuje się stabilny i silny rząd. A jeżeli tak, to jaki i jaką będzie prowadził politykę. W tym kręgu rozumie się stawkę 15 października.*

Michał Karnowski: *Co pan odpowiada?*

Adam Glapiński: *Prawdę: że tak na pewno będzie, Polska pozostanie stabilnym, dobrze zarządzanym państwem. Widać, że rynki mają do naszego kraju, naszej gospodarki i instytucji państwowych duże zaufanie. **Prowadzona przez ostatnie osiem lat polityka, sposób reakcji na przychodzące z zewnątrz kryzysy są oceniane jako wręcz wzorcowe.** Wyniki polskiej gospodarki są tu niezaprzeczalnym argumentem.*

Michał Karnowski: *Przez ostatnie osiem lat mówiono Polakom, że to za chwilę się załamie. W zależności od potrzeb propagandy opozycji nad Wisłą miała być druga Grecja, Portugalia, Wenezuela, Turcja. Nic się nie sprawdziło. To było celowe straszenie?*

Adam Glapiński: *Rzadko straszili profesjonalni ekonomiści, najczęściej politycy, co najwyżej z ekonomicznym wykształceniem. To były slogany, kłamstwa. Niestety, wyrządzono tym Polsce dużą krzywdę. Ilu Polaków podjęło wskutek tych kampanii błędne decyzje? Niepotrzebnie kupiło walutę, która potem staniała? Panikarsko zainwestowało niekorzystnie? To są poważne sprawy. **Fakty są takie, że Polska jest***

---

⁶⁸ „Sieci” nr 41/2023, tekst wywiadu dostępny także na: <https://nbp.pl/profesor-adam-glapiński-prezes-nbp-dla-sieci-utrzymac-dobry-kurs/> (dostęp: 24.02.2024).

wzorowym uczniem, z dobrym stanem finansów publicznych, z bardzo odpowiedzialnie prowadzonymi sprawami budżetu, podatków, państwa.

(...)

Michał Karnowski: *Można było tej inflacji uniknąć?*

Adam Glapiński: *Niestety, nie można było, bo była wynikiem kryzysów zewnętrznych: pandemii, wojny, szoku energetycznego. Tego nikt nie przewidział, podobnie jak tak szybkiego odbicia gospodarek po pandemii. Wybór, przed jakim staliśmy, dotyczył sposobu wyjścia z inflacji. Zrobiliśmy to tak, by skutki społeczne były jak najmniejsze. Zareagowaliśmy szybko – jedni z pierwszych, tuż po Czechach, podnosząc stopy procentowe z 0,1 do 6,75 proc. Ekonomisci związani z opozycją, w tym niektórzy zasiadający w Radzie Polityki Pieniężnej, od początku proponowali jeszcze bardziej radykalne, dużo większe podwyżki stóp procentowych. Intencje w mojej ocenie były polityczne. Chodziło o to, żeby zapłakali kredytobiorcy złotowi, kredyty inwestycyjne stały się niedostępne, gospodarka się załamała, wzrosło bezrobocie, a rząd upadł. Na szczęście ten scenariusz się nie sprawdził, dziś spadek inflacji jest szybki i zgodny z naszymi prognozami. Już w październiku przewidujemy inflację poniżej 7 proc.*

Michał Karnowski: *Skąd ta presja na wyprzedaż majątku narodowego ze strony opozycji?*

Adam Glapiński: *To są łatwe pieniądze dla budżetu. Wszystko, co było do sprzedania w Polsce, dawno zostało sprzedane. Oficjalna ideologia była taka, że pozbywamy się najslabszych zakładów. Ale w istocie wyprzedawano to, co było najlepsze, co mogło pracować i rozwijać się, pozostając w polskich rękach. Teraz została już tylko infrastruktura. Kto normalny sprzedaje sieci wodociągowe, koleje, porty, lotniska, autostrady, firmy energetyczne? Czy Niemcy, Francuzi, Belgowie to czynią? Jakikolwiek normalny kraj? Nie. Dlaczego zatem na nas próbuje się to wymusić? Bo to prowadzi do uzależnienia Polski od wielkiego kapitału i innych mocarstw*

(...)

Michał Karnowski: *Chaos jako największe zagrożenie?*

Adam Glapiński: *Skutki mogłyby być dramatyczne. Patrząc obiektywnie, z perspektywy NBP, najlepsza byłaby kontynuacja obecnej ścieżki rozwoju. Ten model po prostu bardzo dobrze działa, przynosząc polepszenie życia ludzi, rozwój gospodarki, wzmocnienie bezpieczeństwa państwa. Mam za sobą 50 lat pracy akademickiej i naukowej, obecności w życiu publicznym, już drugą kadencję pełnię funkcję prezesa NBP i widzę, że to jest dla Polski oraz Polaków bardzo dobry okres. Niektórzy nawet mówią, że najlepszy w historii. Mają dużo racji, choć to oczywiście otwiera ciekawą debatę o polskiej pozycji w XVI i XVII w., a nie mamy na to miejsca. Zgodzimy się na pewno wszyscy, że od 2016 r. mamy okres triumfu gospodarczego, doganiania Zachodu i ten rozwój łatwo niestety zepsuć niemądrą, nieodpowiedzialną oraz niepatriotyczną polityką.*

Michał Karnowski: *Czemu zawdzięczamy tak szybki, stabilny rozwój?*

Adam Glapiński: *Podstawowy czynnik od formalnego upadku komunizmu jest niezmienny: intensywna, długa, ciężka i efektywna praca Polaków. Do tego bardzo wysoka jakość polskich pracowników na wszystkich szczeblach, ich dobre wykształcenie, kultura osobista, kultura dnia codziennego, co podkreślają wszyscy inwestorzy przychodzący tu i czego sami dostatecznie nie doceniamy. Co ważne i co widać także wśród Polaków żyjących za granicą, to umiejętność samorozwoju, ambicja, pragnienie awansu, chęć wykształcenia dzieci, posiadania na własność mieszkania czy domu. Jesteśmy dobrym, wzorcowym produktem zachodniej cywilizacji chrześcijańskiej.*

Michał Karnowski: *Pozostałe czynniki?*

Adam Glapiński: *Kolejny to wykonany w ostatnich latach skok w rozwoju infrastruktury. Drogi, porty, lotniska, plany w tych obszarach, jak Centralny Port Komunikacyjny, petrochemia, porty, infrastruktura energetyczna – to nakręca rozwój. Jeśli tu przyhamujemy, skutki szybko będą odczuwalne. Dalej mamy skuteczne i sprawne działanie instytucji państwowych. Często na nie narzekamy, sam mógłbym dołożyć spory artykuł na ten temat, ale w porównaniu z innymi i tym, co było kiedyś, są one na wysokim poziomie. Np. korupcja została zredukowana do minimum, w czym ogromna*

zasługa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, pilnującego przede wszystkim rządzących. Mało się mówi, że np. jeżeli chodzi o dopilnowanie, by unijne fundusze nie były rozkradane, jesteśmy w absolutnej czołówce.

(...)

Michał Karnowski: *Dlatego blokują KPO?*

Adam Glapiński: *Tak, choć środki z KPO mają dla rozwoju gospodarczego minimalne znaczenie. Dodałyby do wzrostu gospodarczego 0,3–0,4 proc. PKB. Przy naszym normalnym ok. 4-proc. wzroście to nie ma większego znaczenia. Polityczny charakter tej blokady, jej faktyczna bezprawność nie ulegają wątpliwości, nawet nie jest to specjalnie skrywane. Warto podkreślić, że wejście Polski do Unii Europejskiej dało nam taki skok nie dlatego, że spadł na nas deszcz pieniędzy, bo tak nie było i były one przeznaczone na z góry określone cele, ale ponieważ uzyskaliśmy dostęp do wspólnego rynku i umieliśmy z tej szansy skorzystać. Pamiętajmy też, że państwa zachodnie zyskały na tym o wiele więcej niż my. Weszły na wyłódniały, ubogi rynek, zbudowały potężne firmy, sieci handlowe, cieszą się wielkimi zyskami. **KPO służy do prymitywnego, ekonomicznego szantażu Polski. Nie należy temu ulec.***

Michał Karnowski: *Dotyczyło to też systemu bankowego, dotyczy mediów. To dobrze?*

Adam Glapiński: *W tych kluczowych dla państwa obszarach to niedobra, niezdrowa sytuacja, bo mówimy o filarach gospodarki, gdzie konieczna jest nuta patriotyzmu, gdzie trzeba się kierować także interesem narodowym. **Dopiero obecne rządy przywróciły konieczną równowagę w sektorze bankowym, repolonizując, przez transakcje rynkowe, część banków.** W mediach to się nie udało. Przecież każdy widzi, że **kapitał niemiecki w mediach nie kieruje się interesem polskim, ale niemieckim.** I to w każdej właściwie sprawie. Ta sytuacja jest szkodliwa. Widzimy to także w debacie o kształcie Unii. **Te media z całej siły promują szkodliwe dla Polski pomysły zmiany traktatów, likwidacji prawa weta, skrajnego ograniczenia suwerenności państwowej.***

(...)

Michał Karnowski: *Rozwijamy własny przemysł obronny, lecz większość sprzętu jednak kupujemy – w USA i Korei Południowej. Słusznie?*

Adam Glapiński: *Ten dylemat został rozstrzygnięty w 1939 r. Bo władze II Rzeczypospolitej też stały przed wyborem, czy stawiać na własny przemysł obronny, czy kupować gotowe uzbrojenie. Wybrano budowę Centralnego Okręgu Przemysłowego i, niestety, nie zdążono uruchomić masowej produkcji broni przed najazdem niemieckim i sowieckim. **Dziś rząd uznał, że nie może ryzykować, że trzeba się zbroić natychmiast. Słusznie zrobił.** Pamiętajmy jednak, że w tych umowach zawarto transfer technologii. W perspektywie kilku lat zobaczymy efekty, staniemy się producentem i na pewno eksporterem nowoczesnej broni. Mieszamy technologie koreańskie z polskimi. To może dać świetne efekty.*

Michał Karnowski: *Ktoś może powiedzieć: nie lepiej oprzeć się na sojusznikach? Czekać na pomoc?*

Adam Glapiński: ***Na linii Wisły, jak przewidywały plany obronne za Donalda Tuska? W takiej sytuacji Polska byłaby zniszczona, duża jej część okupowana. Amerykanie pewnie by ruszyli. Ale kiedy? A Niemcy? Tu już tak pewni nie jesteśmy. Powtarzam: w takich sprawach najlepiej polegać w pierwszym rządzie na sobie, a dopiero potem na sojusznikach. I nie warto słuchać tej części elit, która patrzy na budowę silnej armii z niesmakiem. Prawda jest taka, że jak rozpoczął się rosyjski najazd na Ukrainę, wielu z nich się pakowało, zastanawiając się, czy już wyjeżdżać, czy jeszcze chwilę poczekać.***

Michał Karnowski: *Jak pan patrzy na te haniebne słowa, padające ze strony części polityków opozycji, mediów, celebrytów, wobec obrońców polskich granic?*

Adam Glapiński: *Były skandaliczne, wymagają potępienia. Tak się zachowuje zdradziecka piąta kolumna. **Jak można w sytuacji, gdy toczy się tak krwawa, bezwzględna wojna na Ukrainie, gdy cały Zachód rozumie, że tam trwa obrona wolnego świata, naszej cywilizacji, wspólnoty politycznej i gospodarczej, tak kłamliwie atakować nasze siły zbrojne? Służby broniące granic? Rząd i inne instytucje państwowe? Trybunał Konstytucyjny? Także Narodowy Bank Polski? Trudno oprzeć się wrażeniu, że te ataki są także elementem wojny hybrydowej przeciwko Polsce.***

Nie mówię o krytyce, bo ona jest czymś normalnym, ale o dążeniu do „unieważnienia”, odebrania prawomocności.

Michał Karnowski: Czym się kierują autorzy tych ataków? Aż tak chcą powrotu do władzy?

Adam Glapiński: Część to świadomi zdrajcy, inni dali się zwieść, oszukać, otumanić. Tym łatwiej, że wielka część mediów w Polsce jest własnością kapitału niemieckiego. To element nakręcania emocji, by ludzie nie myśleli racjonalnie, by na chłodno nie oceniali, jak im się żyje, jaki jest stan państwa.

Michał Karnowski: Prof. Zdzisław Krasnodębski opowiedział ostatnio, jak pyta niemieckich dziennikarzy, dlaczego nie opowiedzą swoim czytelnikom o tym, jakim językiem prowadzi kampanię Donald Tusk. Bo tam ceni się merytoryczność, spokój, wybiera się nudnego wręcz kanclerza Scholza, a umowa koalicyjna jest precyzyjnym planem rządzenia. A nam polityk z tej samej europejskiej frakcji oferuje wyłącznie emocje i kpi, że żadnego programu nie potrzeba. W co grają z nami Niemcy?

*Adam Glapiński: Wszyscy wiemy, jak jest. **Odwieczna rosyjsko-niemiecka tendencja, by z Polski tworzyć kondominium**, mniej lub bardziej pogłębione, niestety, co jakiś czas się odzywa. Tak jest i tym razem. To pragnienie podzielenia wpływów gdzieś na linii Wisły jest, niestety, widoczne. W jakichś ich planach stale przeszkadzamy. Polska jest za duża, by biernie poddać się ich zwierzchnictwu, zająć się wyłącznie upiększaniem miast i dobrobytem obywateli. Lecz jednocześnie jesteśmy na tyle mali, że **prowadzenie samodzielnej polityki wymaga potężnego wysiłku, oznacza napięcie, konflikt. W finale bardzo się jednak oplaca. Zachęcam Polaków, by utrzymali ten kurs.** To niewiele, lecz, jak pokazują nasze doświadczenia historyczne, niemożliwe bez dostatecznie licznej, zdeterminowanej i odważnej elity.*

Z przytoczonych powyżej wypowiedzi Adama Glapińskiego jasno wynika entuzjastyczne poparcie dla partii Prawo i Sprawiedliwość i utworzonego przez nią rządu oraz krytyczny stosunek do partii Platforma Obywatelska i jej lidera oraz do Unii Europejskiej. Choć Prezes NBP, jako organ niezależny od rządu, powinien być gotowy

do współpracy z każdym rządem, Adam Glapiński wyraźnie deklaruje się jako zwolennik rządu Prawa i Sprawiedliwości, o czym świadczą takie wypowiedzi jak:

- *Trzeba tylko utrzymać to, co mamy: rząd patriotyczny gwarantujący rozwój gospodarczy, własną walutę i silną armię. I wysoko trzymać gardę!*
- *Prowadzona przez ostatnie osiem lat polityka, sposób reakcji na przychodzące z zewnątrz kryzysy są oceniane jako wręcz wzorcowe.*
- *Zgodzimy się na pewno wszyscy, że od 2016 r. mamy okres triumfu gospodarczego, doganiania Zachodu i ten rozwój łatwo niestety zepsuć niemądrą, nieodpowiedzialną oraz niepatriotyczną polityką.*
- *Dopiero obecne rządy przywróciły konieczną równowagę w sektorze bankowym, repolonizując, przez transakcje rynkowe, część banków.*

Jednocześnie Adam Glapiński wyraźnie deklaruje się jako przeciwnik rządów Donalda Tuska. Gdy dziennikarze prezentują Adama Glapińskiego jako *jednego człowieka, który stoi na drodze Donalda Tuska do strefy euro*, Prezes NBP nie protestuje, lecz rozwija tę myśl przestrzegając, że powstanie rządu Donalda Tuska byłoby *realizacją niemieckiego planu*. Samemu Tuskowi Prezes NBP zarzucił, że *żadnym antykomunistą i demokratą nie jest*. Na pytanie o politykę obronną Polski, w którym dziennikarze zapytali, *czy nie lepiej oprzeć się na sojusznikach? Czekać na pomoc?* Adam Glapiński odpowiedział: *Na linii Wisły, jak przewidywały plany obronne za Donalda Tuska? W takiej sytuacji Polska byłaby zniszczona, duża jej część okupowana.*

Po pierwsze, Prezes NBP w ogóle nie powinien publicznie wypowiadać się na temat polityki obronnej rządu, odnośnie do której nie posiada żadnych kompetencji. Po drugie, przytoczone zdanie – manipulując informacjami na temat przygotowywanych przez dowództwo Wojska Polskiego w latach 2007-2014 scenariuszy tzw. gier wojennych – wbrew faktom sugeruje, że Donald Tusk podjął decyzje kierunkowe o oddaniu części terytorium Polski w razie agresji innego państwa, w oczywisty sposób dążąc do pogłębienia nieufności czytelników wobec lidera PO, co jednoznacznie świadczy o negatywnym stosunku Adama Glapińskiego do jego osoby.

Adam Glapiński nie kryje też swojego krytycznego stosunku do samej Platformy Obywatelskiej, odmawiając jej politykom patriotyzmu, zarzucając im konformizm,

wynarodowienie i dążenie do likwidacji polskiego państwa: *Polacy realizujący plany obcych państw kosztem Polaków – ich poziomu życia, bezpieczeństwa, niepodległości. To nie są patrioci, to konformiści. Tak jak przed laty komuniści w Polsce. (...) To dziś elity Platformy Obywatelskiej (...). Są i będą za likwidacją polskiego państwa. To są ich poglądy europejskie. Dlatego wszyscy patrioci, chcący zachować suwerenną Polskę, są ich głównym przeciwnikiem.*

Swoimi wypowiedziami Adam Glapiński umyślnie uchybił konstytucyjnej zasadzie apolityczności oraz godności urzędu Prezesa NBP, otwarcie występując w charakterze męża zaufania partii Prawo i Sprawiedliwość, a zarazem przeciwnika i krytyka partii Platforma Obywatelska RP.

8.2. Udział w zebraniach kierownictwa i parlamentarzystów partii Prawo i Sprawiedliwość w jej siedzibie przy ul. Nowogrodzkiej

Adam Glapiński co najmniej dwukrotnie, w okresie zajmowania stanowiska Prezesa NBP, uczestniczył w zebraniach kierownictwa i parlamentarzystów partii Prawo i Sprawiedliwość w jej siedzibie przy ul. Nowogrodzkiej, tj. w dniu 30 października 2019 r. (krótco po wyborach parlamentarnych)⁶⁹ oraz w dniu 11 maja 2022 r. (krótco przed głosowaniem w sprawie jego powołania na drugą kadencję)⁷⁰. Tematyka tych zebrań pozostaje nieznana i wymaga wyjaśnienia. Zważywszy, że Adam Glapiński nie uczestniczył w zebraniach kierownictwa żadnej innej partii politycznej, istnieją podstawy, by sądzić, że był to wyraz jego zaangażowania na rzecz interesów Prawa i Sprawiedliwości. Nie można wykluczyć, że w trakcie zebrań Prezes NBP konsultował działania banku centralnego z politykami Prawa i Sprawiedliwości. Ponownie należy uznać, że tymi działaniami Adam Glapiński uchybił godności urzędu, umyślnie naruszając konstytucyjny nakaz apolityczności.

---

⁶⁹ *Na Nowogrodzkiej ustalano kształt rządu. Wcześniej do siedziby PiS przyjechał prezes NBP*, portal Gazeta.pl z 30 października 2019 r. <https://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114884,25364819,na-nowogrodzkiej-ustalano-ksztalt-rzadu-wczesniej-do-siedziby.html> (dostęp: 24.02.2024).

⁷⁰ *Warszawa. Zebranie klubu parlamentarnego PiS. Na Nowogrodzkiej zjawiał się Adam Glapiński*, portal „Polsat News” z 11 maja 2022 r., <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2022-05-11/w-warszawie-zebral-sie-klub-parlamentarny-pis-w-tle-mozliwe-wczesniejsze-wybory/> (dostęp: 24.02.2024).

8.3. Polityka kadrowa

Adam Glapiński, w związku z zajmowaniem stanowiska Prezesa NBP, ponosi odpowiedzialność za politykę kadrową banku, będąc wyłącznie legitymowanym do wnioskowania o powołanie wiceprezesów i członków Zarządu NBP (art. 17 ust. 2a ustawy o NBP) oraz uprawnionym do nawiązywania stosunków pracy z osobami zatrudnianymi na innych stanowiskach w banku centralnym (art. 11 ust. 1 ustawy o NBP).

W ocenie wnioskodawców, Adam Glapiński uchybił godności pełnionego urzędu oraz zasadzie apolityczności NBP poprzez ustalenie i wdrożenie polityki kadrowej banku centralnego w oderwaniu od zasady fachowości, obejmującej wymogi posiadania przez kandydatów do pracy odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia. Analiza podjętych decyzji personalnych wskazuje na silne ich powiązanie przynależnością lub działalnością polityczną osób zatrudnianych, które pozostawały w ścisłych związkach ze środowiskiem partii Prawo i Sprawiedliwość.

Na wniosek Adama Glapińskiego na stanowisko wiceprezesa NBP został powołany Adam Lipiński (czynny polityk, wiceprezes partii Prawo i Sprawiedliwość, poseł na Sejm RP, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów), zaś na członka Zarządu NBP: Paweł Mucha (wybrany z listy Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość radny Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego), Piotr Pogonowski (były szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego), Artur Soboń (czynny polityk, poseł na Sejm RP wybrany z listy Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość, były wiceminister w rządzie PiS), Paweł Szalamacha (były poseł na Sejm RP wybrany z listy Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość, były minister finansów w rządzie PiS). Wskazać ponadto należy, że Adam Glapiński przedstawił Prezydentowi RP wniosek o powołanie do Zarządu NBP Rafała Sury, powołanego uprzednio, postanowieniem Prezydenta RP z dnia 31 maja 2022 r. nr 1130.17.2022, do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego⁷¹, który z niewyjaśnionych publicznie powodów nie został wezwany do złożenia przed

---

⁷¹ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 maja 2022 r. nr 1130.17.2022 o powołaniu do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego (M. P. z 2022 r. poz. 750).

Prezydentem RP w dniu 6 czerwca 2022 r. ślubowania sędziowskiego wraz z innymi powołanymi wraz z nim na mocy przywołanego powyżej aktu urzędowego sędziami⁷².

Ponadto, po wyborach parlamentarnych, które odbyły się dnia 15 października 2023 r. w związku zakończeniem funkcjonowania rządu premiera Mateusza Morawieckiego, Narodowy Bank Polski przyjął do pracy liczne grono osób realizujących dotychczas obowiązki o charakterze polityczno-rządowym, co wywołało negatywne reakcje opinii publicznej i naraziło bank centralny na ujemne konsekwencje w sferze wizerunkowej, w szczególności w obszarze poszanowania zasady apolityczności i niezależności. Jak wskazano w publikacjach medialnych, „pracę w NBP dostali też: Marcin Sławecki - były szef gabinetu Zbigniewa Ziobry, Adrianna Całus-Polak – była rzeczniczka ministra Przemysława Czarnka, Natalia Grządziel – dbała o wizerunek Beaty Szydło, Piotr Rycerski - kandydował z list PiS-u do Sejmu, zięć Stanisława Piotrowicza, Paweł Gajewski - prawa ręka Jacka Kurskiego w TVP, Paweł Rybicki - prowadził kampanię wyborczą Andrzeja Dudy, Anna Kasprzyszak - była doradczyni prezydenta [RP] oraz była żona Mariusza Kamińskiego, Izabela Zdzikot – żona byłego prezesa Poczty Polskiej, Agnieszka Kaczmarska – była szefowa Kancelarii Sejmu, Roman Kroner - bliski współpracownik Jacka Sasina”⁷³. Według nieoficjalnych informacji posiadanych przez wnioskodawców, nie jest to lista kompletna.

Warto odnotować, że wcześniej, najpóźniej z dniem 5 grudnia 2022 r., Prezes NBP Adam Glapiński wyznaczył czołowego polityka PiS, byłego prezesa rządowej telewizji, jako przedstawiciela Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Dyrektorów Wykonawczych Banku Światowego (*Alternate Executive Director* szwajcarsko-polskiej konstyтуanty w Grupie Banku Światowego w Waszyngtonie)⁷⁴.

---

⁷² Zob. <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/nominacje/nominacje-sedziowskie-w-palacu-prezydenckim,54993> (dostęp: 17.03.2024). Zob. także: <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Sura-Nie-jestem-sedzia-NSA-jestem-czlonkiem-zarzadu-NBP-8387364.html> (dostęp: 17.03.2024).

⁷³ Zob. <https://www.money.pl/gospodarka/co-sie-dzieje-w-nbp-masowe-zatrudnianie-osob-zwiazanych-z-pis-7000206302665696a.html> (dostęp: 12.03.2024).

⁷⁴ Zob. <https://nbp.pl/nowy-przedstawiciel-polski-w-radzie-dyrektorow-wykonawczych-banku-swiatowego/> (dostęp: 17.03.2024). Por. <https://wyborcza.pl/7,75398,29235066,jak-jacek-kurski-dostal-posade-w-banku-swiatowym-za-1-mln-zl.html> (dostęp: 17.03.2024).

8.4. Inne działania obniżające wiarygodność NBP

W ocenie wnioskodawców, należy zgodzić się z opinią prof. Andrzeja Wojtyny⁷⁵ (byłego członka RPP), że w latach 2016-2023 doszło do pewnego rodzaju dominacji politycznej nad bankiem centralnym za przyzwoleniem jego Prezesa. Można mówić o „bardziej ukrytej i subtelnej, ale równie niebezpiecznej formie [tej dominacji], którą można określić jako syndrom odwróconej niezależności NBP. (...) istota tego syndromu polega na tym, że bank centralny, powołując się na swoją prawną niezależność, wychodzi naprzeciw oczekiwaniom władzy i podporządkowuje im prowadzoną politykę.”⁷⁶ Prof. A. Wojtyna wyróżnia siedem „aspektów” czy wymiarów upolitycznienia NBP przez Adama Glapińskiego, które mogłyby uzasadniać postawienie go przed Trybunałem Stanu:

1. Próba wykorzystania NBP jako narzędzia wspomagającego proces odchodzenia od systemu demokracji liberalnej i przekształcania go w ustrój autorytarny.
2. Wykraczanie poza mandat wynikający z Konstytucji RP, z ustawy o NBP oraz z Traktatu o Unii Europejskiej (powoływanie się w warunkach wysokiej inflacji na rzekomy tzw. podwójny mandat oraz kwestionowanie traktatowego obowiązku przystąpienia Polski do strefy euro).
3. Podporządkowanie decyzji ekonomicznych politycznemu cyklowi wyborczemu:
a) zaskakująca decyzja o skokowej obniżce stóp procentowych bezpośrednio przed wyborami; b) informacja upubliczniona przed wyborami o przewidywanej wpłacie z zysku NBP do budżetu; c) sprzyjanie efektom redystrybucyjnym niekorzystnym dla elektoratu ugrupowań opozycyjnych.
4. Komunikacja, a właściwie propaganda, ukierunkowana na elektorat PiS oraz świadome, a prawdopodobnie także celowe dezinformowanie społeczeństwa o stanie gospodarki.
5. Upolitycznienie zarządu NBP poprzez politykę kadrową pomijającą naturalną, wewnętrzną ścieżkę awansu osób od lat związanych z bankiem centralnym i mających duże zawodowe osiągnięcia.

⁷⁵ Andrzej Wojtyna, *NBP: zmiana ustawy równie ważna jak prezesa*, „Rzeczpospolita”, 7 marca 2024 r.

⁷⁶ Tamże.

6. Liczne przypadki zatrudniania osób, które straciły stanowiska w wyniku wyborów, a nie spełniają wymogów fachowości (wejście NBP w rolę „pracodawcy ostatecznej instancji” dla działaczy PiS i ich rodzin).
7. Utrudnianie dostępu do informacji członkom RPP określanym jako „nasłani” bądź „przysłani przez Senat”.

Wnioskujemy o przeprowadzenie dowodów z:

- 1) kalendarza spotkań służbowych Adama Glapińskiego z lat 2016-2024 na okoliczność ustalenia, które z nich obejmowały wizyty w siedzibie partii Prawo i Sprawiedliwość oraz które z nich obejmowały przyjmowanie w gabinecie Prezesa NBP polityków partii Prawo i Sprawiedliwość;
- 2) zeznań Kamili Sukiennik, dyrektor Departamentu Generalnego NBP, na okoliczność spotkań odbywanych przez Prezesa NBP z politykami partii Prawo i Sprawiedliwość;
- 3) zeznań Jarosława Kaczyńskiego, prezesa partii politycznej Prawo i Sprawiedliwość, na okoliczność tematyki, liczby i miejsc odbywania spotkań kierownictwa partii politycznej z Prezesem NBP w latach 2016-2024;
- 4) zeznań Romana Kronera, dyrektora Departamentu Kadr NBP, na okoliczność ustalenia zasad, trybu i kryteriów naboru pracowników NBP w okresie lat 2023-2024, kwalifikacji i liczby osób zatrudnionych;
- 5) listy osób, z którymi NBP nawiązał stosunek pracy w okresie lat 2023-2024, ich kwalifikacji oraz rodzaju obowiązków jakie objęły.

Konkluzja

Mając na względzie powyższe, jako wnioskodawcy uważamy, że Adam Glapiński, jako Prezes NBP, dopuścił się deliktów, o których mowa w art. 198 ust. 1 Konstytucji RP i dlatego wnosimy, jak we wstępie, o jego pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej przed Trybunałem Stanu.

Lista posłów popierających wniosek stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wniosku.

Załączniki:

- 1) lista posłów popierających wniosek;
- 2) odpis wniosku dla Adama Glapińskiego.